POLIITIKA

Seeder, tee uus valitsus ära

IRLi uuelt liidrilt, **Helir-Valdori Seederilt** võiks tulla uue valitsuse loomise algatus: hetk on igati soodne, leiab Äripäev juhtkirjas. ▶ 13, 4–5

TELLIJATELE

Nurmiko juhti Jaak Ungersoni paelub lillekasvatuse pidev areng.

▶ Põllumajandus

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Neljapäev, 18. mai 2017 nr 95 (5693) **3 eurot**

KINDLUSTA MAIS TASUTA
10 000 EURO VÄÄRTUSES
KODUST VARA

SALVA KINDLUSTUS

Pakkumine kehtib 8.–28. maini koduse vara kindlustuse sõlmimisel koos kodukindlustusega korteritele ja elamutele, mida pole viimase kolme kuu jooksul Salvas kindlustatud. Küsi lisa meie spetsialistilt ja tutvu tingimustega **www.salva.ee**

MATIGOLD
Teemandid on igavesed
Suurim valik
teemantidega ehteid,
kihla- ja abielusõrmuseid!
Saksa abielusõrmuste brändidele
Acredo, Fischer, Breuning,
Bayer, Blumer, Rubin,
Gettmann
Soodustus -25%
Kaubanduskeskuses Mustamäe tee 12, Tallinn tel 656 6516 • www.matikuld.ee

MAKSUD

Kuidas panditulumaks ettevõtjat mõjutab

Rahandusministeeriumi asekantsler **Dmitri Jegorov** usub, et nende ettevõtete ärimudel, kes kasumi väljavõtmise asemel raha maksuvabalt laenuga välja viivad, kindlasti lõpeb panditulumaksu kehtestamisega. ▶ 6–7

MEESKOND

Kaja Kallasest poleks abimeeskonnata asja

Europarlamendi liige Kaja Kallas peab rumalaks, et riigikogu liikmetel pole mitte ühtegi abi – temal on europarlamendis abisid lausa neli. Kui ta peaks ise oma päevaplaani koostama, ei jääks muuks enam üldse aega. ▶ 11

INVESTOR

Silvano mustad päevad: kas ka tulevik on must?

Esmaspäeval sööstis Silvano Fashion Groupi aktsia ligi 10protsendilisse langusse ja teisipäeval teatas lahkumisest juhatuse liige Kati Kusmin. Mustad pilved põhiturgude kohal muudavad ka analüütikud murelikuks. ▶ 14–15

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

PÄEVA TEGIJA

Autorollo läheb uuele kohturingile

Riigikohus tühistas Tallinna ringkonnakohtu otsuse Autorollo tsiviilasjas. Ringkonnakohus hakkab niisiis Autorollo afääri menetlema kolmandat korda. Viimane, nüüd tühistatud otsus jättis Autorollo pankrotihaldurite hagi rahuldamata. See tähendas, et Autorollo varatuks tegemise eest ei pidanuks rahaliselt vastutama mitte keegi – ei reformierakondlased **Rain Rosimannus** ja Keit Pentus-Rosimannus ega advokaat Siim Roode.

▶ Loe lisaks lk 3

Neljapäev, 18. mai 2017
nr 95 (5693) **3 eurot**

EUR/USD	USD/EUR	EUR/SEK	EUR/RUB	NordPool	Euribor
1,1117 ▲	0,8995 ▼	9,7573 ▼	63,0276 ▼	32,39 ▲	-0,250 ▲

FOTO: ANDRAS KRALLA

IRLi uuelt liidrilt, Helir-Valdori Seederilt võiks tulla uue valitsuse loomise algatus: hetk on igati soodne. Seederi samme jälgivad tähelepanelikult ka kõigi teiste erakondade esimehed. ▶ 4–5, 13

POLIITIKA

Uueks valitsuseks aken avatud

LÜHIDALT

Soomlased ei taha 4000 euro eest kuus kipsplaate seina panna

Soome siseruumide ehituslahendusi pakkuv Indoor Oy on hädas – isegi 4000eurose kuupalga eest ei taheta enam kipsplaate seina panema tulla.
Tellimused on kõigi aegade tipus ja saaksime kasvada veelgi enam, kui leiaksime töötegijaid, eriti Helsingis, kurtis Indoori tegevjuht Arto Lehtinen Kauppalehtile.
Lehtineni sõnul ei paku nad tunni-, vaid tükitööd. "Tükitööl teenib hästi, parimad teenivad 4000 eurot kuus," lisas ta.

Elektrilevi lihtsustas väiketootja liitumist võrguga

Jaotusvõrguettevõte Elektrilevi lihtsustas kuni 200kilovatise nimivõimsusega elektritootjate liitumistingimusi. Ühtlustati väiketootjate liitumistaotluse vormi ning edaspidi nõutakse liitujalt ka vähem dokumente, teatas ettevõte. Kuni 200kilovatise võimsusega elektritootjatel ei ole enam vaja taotlusele lisada põhimõtteskeemi, seadmete andmelehti ja muid lisadokumente. Samuti pole vajalik täiemahulise elektriprojekti kooskõlastamine ja piisab teostusdokumentidest.

Omniva otsib uue logistikakeskuse ehitajat

Jüri lähedale kavandatav keskus võtab enda alla ligikaudu 13 000 ruutmeetrit ning tuleb Baltikumi kaasaegseim.
Ehitushanke võitja ülesanne on Omniva logistikakeskuse ja sellega seotud välisvõrkude ning teede ehitamine. Koos kinnistu ning sorteerimistehnoloogiaga investeerib ettevõte uude logistikakeskusse ligikaudu 16 miljonit eurot. Uue keskuse tarbeks 70 000ruutmeetrise krundi soetas Omniva mullu.
Tootmispoolel asub uues majas tööle umbes 200 ja kontoripoolel 75 inimest. Uude keskusse plaanib Omniva kolida 2018. aasta sügisel.

INFLATSIOON

Hinnaralli Eestis

Aprillikuise kiire inflatsiooni kõrval paljastab kümne aasta hinnatõusu graafik, millises valdkonnas on hinnad enim kasvanud.

VIIVIKA RÕUK
viivika.rouk@aripaev.ee

Äripäev

Eile teatas Eurostat, et Eestis oli aprillis Euroopa Liidu kõrgeim aastane inflatsioonimäär. Kõige kõrgem olid aastane inflatsioonimäär läinud kuul just Balti riikides – Eestis 3,6 protsenti, Leedus 3,5 protsenti ja Lätis 3,3 protsenti.

Ettevõtja ja poliitiku Jüri Mõisa sõnul liigub üldiselt turumajandussõbralikus Eestis hinnatase kindlalt nn maailmaturu hindadele lähemale ja suured muutused ühes või teises suunas tähendavad, et Eesti hinnad on mingitel põhjusel seni nn maailmahindadest palju erinenud.

Mõis selgitas, et rahvaarvu kasv tõstab regiooni kinnisvarahindu ja alandab näiteks transpordikulusid. "Piltlikult saab kasutusele võtta suurema lennuki, kus ühikuhind on madalam. Eestis rahvaarv kasvab ja enamiku positiivseid konjunktuurimuutusi tulebki vist selle arvele kirjutada," selgitas Mõis.

Kinnisvara on kõige kiiremini kallinenud

Graafikult on näha, et kümne aasta lõikes on kõige rohkem kallinenud kinnisvara. Mõis kommenteeris, et sellegipoolest ei ole kinnisvara praegu Eestis kallis – ei absoluutnumbritelt võrrelduna muu Euroopaga ega ka suhteliselt võrrelduna rahva sissetulekutega. "Praegu on eluasemehinnad tagasi 2005.–2008. nn buumiaastate tasemel, aga palgad on selle ajaga võrreldes 60% kõrgemad," selgitas ta.

Mõisa sõnul on uute korterite kvaliteet tõusnud, aga hind ei ole eriti tõusnud, vaid on ikka 1500 EUR/m² läheduses. "Vähem ehitatakse eriprojektiga nn luksuskortereid ja rohkem tänapäevaseid sageli tüüplahendusega korrusmaju, kus on igapäevane elukorraldus paremini läbi mõeldud.

Silmatorkavaim langus on viimastel aastatel olnud haridusel, mille konjunktuuriinstituudi direktori Marje Josingu sõnul võib kirjutada tasuta kõrghariduse sisseviimise arvele.

VÕRDLUS

Eestis tõusevad hinnad kõige kiiremini

ELi riikide aastane inflatsioonimäär aprillis, %

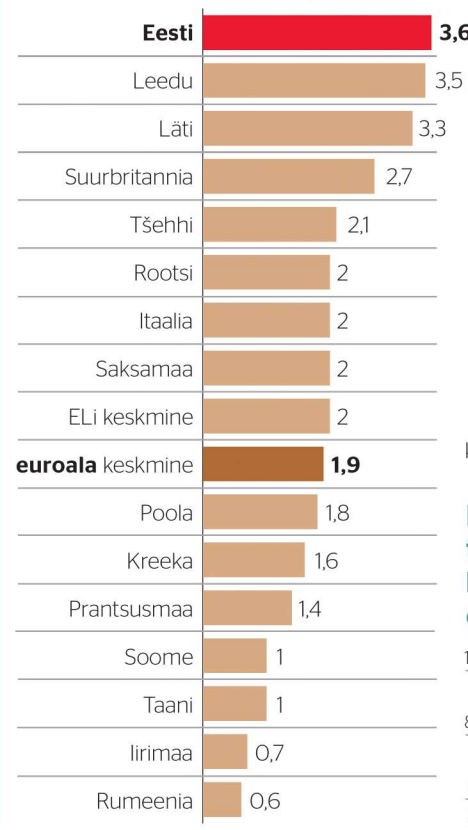

Kümne aasta hinnamuutus

Hindade kasv tootegruppide lõikes Eestis, %

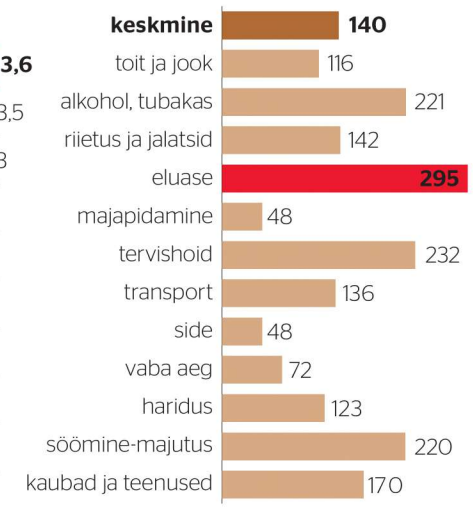

Eluaseme hind on tippu roninud, hariduse saab odavamalt

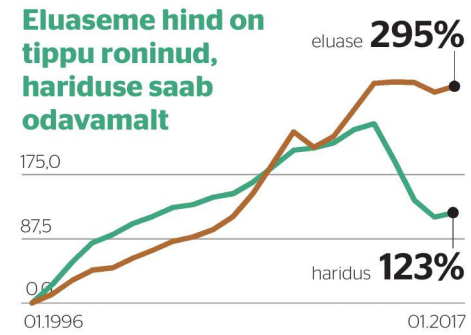

> **Piltlikult saab kasutusele võtta suurema lennuki, kus ühikuhind on madalam. Eestis rahvaarv kasvab ja enamiku positiivseid konjunktuurimuutusi tulebki vist selle arvele kirjutada.**
>
> ettevõtja ja poliitik Jüri Mõis

VAATA VEEBIST

"Interaktiivne graafik: kümne aasta hinnatõus Eestis"
Interaktiivne graafik kõikide valdkondade hinnamuutustega aastate kaupa
www.aripaev.ee

60

protsenti on palk tõusnud buumiajast, mille juures kinnisvarahinnad nüüd tagasi on.

PRÜGIVEOD

Sarapuu: ATKO Grupi ettevõtted pole Tallinna prügihangetes osalenud

Tallinna prügiveondust kureeriva abilinnapea Arvo Sarapuu kinnitusel pole temale kuuluvad ettevõtted Tallinna linna prügiveo hangetes osalenud, kirjutas ERRi uudisteportaal.

"Kui Tallinna vastutusvaldkonnas peaksid minule kuuluvad või minuga seotud ettevõtted osalema hangetel, siis ma arvan, et see ei ole õige," ütles Sarapuu eile ERRi teleuudistele.

Sarapuu kinnitusel pole Tallinna hangetel osalenud ei talle kuuluv ATKO Grupp ega selle ettevõtted.

"Sain sellest hiljem teada, et Harjumaal või kuskil maakonnas üks ettevõte, mis ATKO Grupiga on seotud, tegi pakkumise ja jäi viimaseks ega võtnud osa mitte ühestki tegevusest," ütles Sarapuu.

Sarapuu selgitas, et seetõttu ei saa rääkida valetamisest, kui ta varem ütles, et pole prügiveohangetel osalenud, kuna pidas silmas just Tallinna hankeid.

"Ma veel rõhutan, et minu hallatava tööga ei ole minuga, minu tütarde, minu naisega seotud ettevõtted ühtegi pakkumist teinud ega osalenud hangetel. Kui see nii oleks olnud Tallinnas, siis tuleks tõesti neid asju teistmoodi arutada," nentis ta.

"ATKO Grupis on üsna palju ettevõtteid maakondades, töötab üle 600 inimese. Päevas tehakse sadu pakkumisi ja kui kuskil tehti mingi pakkumine, siis mina küll ei ütle, et see mõjutab kuidagi Tallinna," nentis Sarapuu.

Eilne Äripäev vahendas riigikogu korruptsioonivastase erikomisjoni 8. mai istungi protokolli, milles Ragn-Sellsi juhatuse esimees Rain Vääna ja Eesti Keskkonnateenuste (EKT) juhatuse esimees Argo Luude süüdistavad Sarapuud temaga seotud firma kaudu Tallinna prügiärisse sisenemises.

ÄRIPÄEV.EE

AVA EXPRESS
KOLIMISTEENUSED
Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

KOHTUAIS

Autorollo afääri arutelu läheb ringkonnakohtusse kolmandale ringile

PIRET REILJAN
piret.reiljan@aripaev.ee

Riigikohus otsustas eile tühistada Tallinna ringkonnakohtu mullu oktoobris tehtud Autorollo tsiviilasja otsuse ja saata asi tagasi läbivaatamiseks. Ringkonnakohus hakkab seega Autorollo afääri menetlema lausa kolmandat korda.

Tuntud poliitpaar Rain Rosimannus ja Keit Pentus-Rosimannus ei saanud Autorollo taaka siiski kaelast ära ja peavad uuesti kohtutee ette võtma. FOTO: SANDER ILVEST / PM / SCANPIX BALTICS

Tallinna ringkonnakohtu viimane otsus, mis nüüd tühistati, jättis Autorollo pankrotihaldurite hagi üllatuslikult täies ulatuses rahuldamata. See tähendas, et Autorollo varatuks tegemise eest ei pidanuks otsuse jõustumisel rahaliselt vastutama mitte keegi – ei reformierakondlastest poliitpaar Rosimannused ega advokaat Siim Roode.

Hagi jäi rahuldamata

Tallinna ringkonnakohus otsustas jätta OÜ Autorollo pankrotihaldurite Martin Krupi ja Katrin Prüki hagi kostjate Keit Pentus-Rosimannuse, Rain Rosimannuse, Siim Roode ja Njord Advokaadibüroo OÜ vastu rahuldamata. OÜ Roode & Partnerid suhtes menetlus lõpetati, kuna ettevõtet enam ei eksisteeri. Kokkuvõttes jäi hagi tervikuna rahuldamata, teatas kohus mullu septembris. Menetluskulud kõigis kohtuastmetes otsustas kohus jätta hagejate kanda.

164

tuhat eurot mõistis kohus algul Autorollo pankrotihaldurite kasuks välja, kuid hiljem tühistas otsuse.

Sama ringkonnakohus oli seejuures varem, asja esmasel menetlemisel, rahuldanud hagi osaliselt Rain Rosimannuse ja Keit-Pentus Rosimannuse suhtes, mis maksis muu hulgas Pentus-Rosimannusele välisministri koha.

Autorollo pankrotihaldurid Krupp ja Prükk vaidlustasid kassatsioonkaebusega ringkonnakohtu järjekorras teise, nende hagi täielikult rahuldamata jätnud otsuse, ning eilses otsuses teatas kaebuse menetlusse võtnud riigikohus, et ringkonnakohtu otsus tuleb tühistada menetlusõiguse normi olulise rikkumise tõttu – asi tuleb saata uueks läbivaatamiseks samale ringkonnakohtule.

Vaidlus vara üleandmise üle

Eelkõige jätkub Autorollo tsiviilvaidlus hagejate esimeses nõudes, mis puudutab OÜ AutoHills asutamist ja Autorollo vara sellele üleandmist. Esmalt mõistis ringkonnakohus selle nõude alusel Keit Pentus-Rosimannuselt, Rain Rosimannuselt, Siim Roodelt ja NJORD Advokaadibüroolt Autorollo pankrotihaldurite kasuks solidaarselt välja ligi 164 000 eurot ning viivise. Teisel menetlemisel jättis ringkonnakohus aga kõik nõuded rahuldamata. Nüüd tuleb kolmas katse.

Samuti jätkub vaidlus selle pärast, kas rahuldada hagejate neljas ja viies nõue NJORD Advokaadibüroo OÜ ja Siim Roode vastu. Neljas nõue puudutas Autorollo võlgnike võlgade Autorollo asemel kolmandatele isikutele tasumist ja viies Autorollo vara (auto, haagised, sülearvuti ja kontoritarvikud) väidetavat kõrvaletoimetamist.

MAKSUD

Läti vastukäik Eestile

Ehkki Läti SKP kerkis esimese kvartalis 3,9%, ei piisa meie lõunanaabrile sellest ja nii plaanib ta tulumaksusüsteemi segaseks muutvale Eestile vastukaaluks uusi samme, et saavutada majanduse 5% kasv.

"Valitsus otsustas, et alates 2018. aastast peab Läti majandus kasvama 5% aastas," lausus Läti peaminister Maris Kucinskis Soome Kauppalehtile. "Seetõttu peame nüüd langetama otsuseid, mis aitavad kasvu kiirendada."

Eelmisel nädalal kinnitas Läti valitsus kava, milles olid kesksel kohal maksumuudatused.

Investeeringute kannustamiseks ei pea uuest aastast enam reinvesteeritud kasumilt tulumaksu tasuma. Muidu on ettevõtte tulumaksumäär 15%. Lihtsustatakse pankrotimenetlust. ELi abiraha ettevõtlusele suunatakse eelkõige tööstusesse.

Eraisikute tulumaksumäär kukub 20%-le alla 45 000eurose aastatulu pealt ja on sellest suurema tulu pealt 23%.

Läti peaminister väisas Helsingit, et kaasata seni vaatlejana Rail Balticus olevat Soomet raudteeprojekti aktsionärina.

ÄRIPÄEV.EE

▶ Sajad inimesed kogunesid kaks aastat tagasi suvel EKRE eestvedamisel Toompea lossi ette, et avaldada meelt pagulaste massimmigratsiooni vastu. Nüüd ütleb EKRE juht Mart Helme, et kui IRL tahab valijate silmis usaldusväärne olla, tuleks neil hääletada pagulaste vastuvõtmise peatamise poolt.
FOTO: ANDRAS KRALLA

POLIITIKA

Koalitsioon hoiab IRLi kui lillepotti

Lähiajal selgub, kas IRLi värske juht Helir-Valdor Seeder suudab end kehtestada ja kas koalitsioon jääb püsima. Valitsuspartnerid tahavad iga hinnaga liitu hoida, mistõttu on Seederil enda maksmapanemiseks hea positsioon.

KRISTEL HÄRMA
kristel.harma@aripaev.ee
Äripäev

IRLi värske esimees Helir-Valdor Seeder ütles, et koalitsioonilepinguga samamoodi edasi minna ei saa ning on vaja pidada koalitsioonipartneritega läbirääkimisi, kas ja kuidas valitsus edasi läheb. Seederi arvates on praeguses koalitsioonilepingus mitu maksu- ja perekonnapoliitika küsimust, mis nõuavad ülevaatamist ja nad arutavad nende üle sel nädalal. Seega on võimalus, et praegune valitsus kukub.

"Seeder on mulle kinnitanud, et ta näeb seda, et IRL jätkab koalitsioonis," oli Keskerakonna esimees peaminister Jüri Ratas kindel koalitsiooni püsimises. Ratas ei näinud mingit probleemi selles, et koalitsioonipartneri uus esimees tahab korraks kahe partneriga maha istuda ja töörütmi üle vaadata. "Ma ei näe siin mingit probleemi ja arvan, et see on väga mõistlik. Aga ta on isiklikult mulle kinnitanud, et ta soovib, et see koalitsioon jätkaks."

Rõhuasetusi võib muuta ikka

Sotsiaaldemokraatide esimees Jevgeni Ossinovski rõhutas, et IRLis kui ühes valitsuserakonnas vahetus esimees, aga ei vahetunud valitsuserakond. "Terviseministrina kinnitan, et koalitsiooni tervis on hea ja töövõime suurepärane."

Ta lisas, et kui Seeder soovib muuta mingeid rõhuasetusi, on sotsiaaldemokraadid valmis valitsusliidu sisemisteks aruteludeks kõigil teemadel, sest avatud arutelude põhimõttest ka praegune valitsusliit sündis.

Vabaerakonna esimehe Artur Talviku sõnul on nüüd küsimus selles, mida Seeder muuta tahab. "Ma arvan, et koalitsioon hoiab neid nagu lillepotti, et see jumala pärast maha ei kukuks ja katki ei läheks. Nad tõenäoliselt on sellises positsioonis, et võivad päris häid tingimusi saada ja siis ei lagune see valitsus, aga vaatame, kui julged nad on." Talvik lisas, et esimene test on magusamaks ja Reformierakonna tehtud ühisdeklaratsioonide taastamise eelnõu.

Reformierakonna esimees Hanno Pevkur ütles, et see, kas koalitsioon juba enne sügisesi valimisi laguneb, sõltub eelkõige IRList ja sellest, kas nad suudavad oma väärtusi kaitsta või mitte. "Kui nad soovivad jätkata suunaga põhja, siis nad jätkavad tänases valitsuses. Kui nad on valmis minema tagasi IRLi väärtuste juurde, siis on neil võimalik ehk veel ka hävingust pääseda. Meie ootame nende toetust näiteks tasakaalus eelarve põhimõttele, selgele ja läbipaistvale maksusüsteemile ja veel paljule, mis võiks olla ka IRLi ilmavaatega kooskõlas."

> **Kui nad soovivad jätkata suunaga põhja, siis nad jätkavad tänases valitsuses.**
> Reformierakonna esimees Hanno Pevkur

EKRE esimees Mart Helme ütles, et sotsid ja Keskerakond on mures, et IRL võib koalitsioonist välja kukkuda. "Siin räägitakse üha rohkem ka sellest, et ei ole võimatu, et esimest korda taasiseseisvunud Eesti ajaloos läheb erakorralisteks valimisteks," lisas ta.

Ta ütles, et ilmselt püüab IRL kõigepealt koalitsioonis oma nägu päästa. "Kui nad otsustavad lahkuda, siis kõigepealt on vaja ikka tüli üles kiskuda. Läbirääkimised võib olla esimene samm selleks, et tekitada olukord, kus Seeder saab oma erakonnas öelda, et näete, nad ei lase meil ju oma nägu säilitada ja seetõttu me kas jääme koalitsiooni ja hävime või lahkume ja meil on mingisugune väljavaade ellu jääda."

Niite tõmbab endiselt poistebänd

Kuhu asjad liikuma hakkavad, selgub Helme hinnangul paari nädalaga. Ta ütles, et Seeder võib üritada end kehtestada, kuid ta ei ole kindel, et see IRLi juhil ka õnnestub.

Helme rääkis, et kõigepealt peab Seeder ennast erakonna esimehena kehtestama ja seda, kuidas ta end juhatuses ja eestseisuses maksma paneb, saab näha kiiresti. Ilma IRLita pole tema meelest alternatiivset koalitsiooni võimalik kokku panna. Palju sõltub ka sellest, mida ütlevad praegused ministrid ja kas nad näevad endale ministrikohta ka alternatiivses valitsuses.

"Ma arvan, et see on nende sisemine doominonuppude tõstmise küsimus. Võimatu on öelda, mis IRL teeb ja kuivõrd Seeder seda laeva üldse juhib," lisas Helme. Ta ütles, et IRLi eestseisuses on kontrollpakk ikkagi tagatoa poistebändi käes, kes on ametlikult justkui kõrvale tõmbunud, aga kes siiski niite edasi tõmbavad.

Helme: IRL on “poolpeeretaja” ja EKRE lahjem versioon

Politoloog Tõnis Saarts näeb, et ühel paremkonservatiivsel erakonnal tuleb poliitmaastikult kaduda. EKRE juhi Mart Helme sõnul teeks see valijal otsustamise tõesti lihtsamaks.

Samas Helme ei karda, et IRL Seedri käe all liialt EKRE nägu läheb – sest nad ei julge täie jõuga tegutseda.

Saartsi hinnangul võivad sügisel ees ootavad kohalike omavalitsuste valimised saada otsustavaks või isegi saatuslikuks kahe paremkonservatiivse erakonna, IRLi ja Vabaerakonna jaoks. “On selge, et neli erakonda rahvuskonservatiivsesse nišši ei mahu,” ütles Saarts ja lisas, et praegu on seal ka EKRE ja Vabaerakond ning Reformierakond, kellest viimaseid võib samuti liigitada rahvuskonservatiivseks või vähemalt rahvusliberaalseks parteiks.

Talvik sarnasust ei leia

Vabaerakonna esimees Artur Talvik ütles, et nemad ei võrdleks end üldse IRLiga, sest nad on tulnud Eesti poliitikasse teistsugust poliitilist kultuuri tooma. Kas IRL võiks siinselt poliitmaastikult kaduda, peaks tema sõnul küsima valijate käest. “Meie ei ole Eesti poliitikasse tulnud nii-öelda kaarnatena, et IRLi laipa nokkida.”

Reformierakonna esimees Hanno Pevkur ütles, et valijad annavad hinnangu eelkõige erakondade lubaduste ja tegevuse järgi ja selles mõttes on IRLil tõetund, kas nad suudavad valijate usalduse taastada või on nad määratud poliitmaastikult kaduma.

Tema hinnangul annab jaanipäevani kestev parlamendi sessioon väga tugeva aluse sellele, kas ja kuidas IRL jätkab. “IRLil on võimalus teha enda päästmiseks üsna palju, aga on võimalus ka käituda edasi nii, et nad sellest august enam välja ei tule.”

Pevkuri ellujäämise retsept

Pevkur ütles, et kui IRL on valmis tagasi lükkama kolm maksutõusu (magusamaks, panditulumaks ja pakendiaktsiis), on valmis toetama Reformierakonda ühisdeklaratsioonide küsimuses ja taastavad oma positsiooni eelarve tasakaalu põhimõttes, on ehk võimalus anda nende valijatele signaal, et see on paremkonservatiivne jõud, mida Isamaaliit ja hiljem IRL on kandnud, ja see suudab ka Eesti poliitmaastikul alles jääda.

EKRE esimehe Mart Helme sõnul lihtsustuks valija jaoks IRLi kadudes valiku langetamine. “Need, kes on rahvuslikult konservatiivsed ja eestimeelsed, neil ei ole vaja kõhelda, kas need on nüüd need õigemad või teised on õigemad.”

> **Meie ei ole Eesti poliitikasse tulnud nii-öelda kaarnatena, et IRLi laipa nokkida.**
>
> **Vabaerakonna esimees Artur Talvik**

Helme sõnul ei karda ta, et IRL on Seederi juhtimise all liiga EKRE nägu. “Vahva sõdur Švejkis” on väljend “poolpeeretaja”. Selles mõttes väga iseloomulik väljend, et kui sa ei julge täie jõuga mingit asja teha, siis sa oledki poolpeeretaja. Ja antud juhul IRL ilmselt kavatseb teha, nagu on ka teist väljendit kasutatud, EKRE *light*’i ehk kofeiinivaba kohvi või alkoholivaba õlut. See ei toimi lihtsalt,” oli Helme kriitiline.

Helme lisas, et kui IRL pole valmis täiest jõust konservatiivset rahvuslikku poliitikat ajama, näiteks Rail Balticu vastu või kooseluseaduse tühistamise poolt hääletama, tuleb neil arvestada sellega, et nad ei ole valijate jaoks usutavad.

LOGISTIKAUUDISED.EE JUHT,
KUS SA OLED?

Äripäeva logistikaüksus otsib teemaveebile logistikauudised.ee juhti, kel oleks tahe vahendada olulist transpordi- ja logistikainfot logistikasektori juhtidele.

Kui sa otsid tööd...
- mis pakub võimalusi ja mõnusat pinget,
- kus saad ise otsustada ja vastutada,
- mis sind arendab ja viib kokku oma ala tippudega, siis meeldiks sulle meie juures!

Meie juures sa...
- juhid ja arendad teemaveebi logistikauudised.ee
- kirjutad ja toimetad logistikateemalisi uudiseid ja artikleid
- suhtled autoritega ja paned kokku uudiskirja
- paned kokku logistikaajakirju ja aitad korraldada üritusi

Ootame:
- analüüsivõimet ja huvi sektori vastu
- avarat pilku ja energilisust
- kiirust ja tähtaegade austamist
- iseseisvust ja pingetaluvust

Pakume:
- edasiviivat tööd, kus saad ise otsustada
- palju suhtlemist
- toredaid kolleege ja moodsat töökeskkonda
- head töötasu ja paindlikku tööaega

Kui sind huvitab logistika ja sa tahad teha tööd, mis on huvitav ja pakub pinget, siis võta minuga ühendust!
Ootan sinu CVd ja kaaskirja hiljemalt **1. juuniks 2017** aadressil **harro.puusild@aripaev.ee**.
Kui soovid infot töö kohta, siis helista mulle telefonil 5193 5524.

Harro Puusild,
Äripäeva tööstuse ja logistika üksuse juht
Äripäev Logistikauudised.ee

FALKONET METALL

METALLIMÖÖBEL

TOOTED:
- GARDEROOBIKAPID
- ARHIIVIKAPID
- TÖÖRIISTAKAPID
- TÖÖKOJA SISUSTUS
- ARHIIVIRIIULID
- NAGIPINGID

Falkonet Metall OÜ
Tel +372 605 4060
info@falkonet.ee
www.falkonet.ee

MAKSUD

Jegorov: täidame koalitsiooni antud

“Ma ei oska arvata, et tegu on ettevõtjavaenuliku sammuga,” ütles rahandusministeeriumi asekantsler Dmitri Jegorov panditulumaksu kohta, mis on ettevõtjatelt tulist kriitikat saanud.

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Äripäev

Jegorov selgitas intervjuus Äripäevale panditulumaksu kehtestamise tausta ja vajadust.

Ettevõtja Jüri Käo nimetas panditulumaksu üheks halvimaks maksumuudatuseks, mis kunagi välja mõeldud. Kas teie arvates on ettevõtjate pahameel panditulumaksu üle põhjendatud? Kui pahameel on olemas ja targad inimesed seda väljendavad, siis järelikult mingi õigustatud taust peab seal olema. Loodetavasti on nad analüüsinud eelnõu, mis menetlusse läheb.

Miks on panditulumaksu vaja? Eelmise koalitsiooni ja ka selle koalitsiooni leppes on kirjas, et ema-tütre laenud on vaja võtta tähelepanu alla ja tuleb piirata kasumi väljaviimist maksuvabalt. See, mida me tegime, on vastus koalitsiooni ülesandele, mis meile antud.

Kuna oleme Euroopa Liidus, siis me ei saa kehtestada sellist reeglit, kus Eesti ema-ja tütarettevõtte vaheline laenuandmine on maksuvaba, kuid kui laenuandmine on piiriülene, siis maks kehtestatakse. See oleks olnud otsetee Euroopa Kohtusse, kuna Euroopas pole võimalik ettevõtjaid erinevalt kohelda. Ehk teisisõnu jah, kui laen tehakse Eesti-siseselt, ei viida ju kasumit Eestist ära, kuid meil pole võimalik teha lahendust selliselt, et vaatame vaid piiriüleseid juhtumeid.

Maksuhalduril on olnud alati võimalus ettevõtteid korrale kutsuda ja emaettevõttele laenu andmise juhtumeid menetleda. Seega, kui vajalik oli välja mõelda keerukas panditulumaks ja praegust tulumaksusüsteemi üldse lõhkuma hakata? Probleem pole praegu üldse selles, et me süsteemi keeruliseks ajame. Meid süüdistatakse selles, et oleme asja liiga robustseks ja lihtsaks ajanud – anna laenu ja maksa seejärel 20% pandiks; tagasta laen ja saad 20% tagasi. Me justkui läksime lihtsama vastupanu teed.

Maksuhalduril on tõesti vajalikud tööriistad olemas, kuid maksuhaldurid saavad juhtumeid menetleda ainult tagasiulatuvalt. Tavaliselt on tegu mahukate uurimistega. Kuna peaasjalikult räägime piiriülestest juhtumitest, siis on vaja maksuhalduril kaasata ka teiste riikide maksuameteid ja minna isegi kohale uurima, kuidas laenuraha kasutati jne. Need on keerulised ja pikad uurimised, mis võivad viia selleni, et maksuamet on investeerinud palju ressursi ja lõpuks peab päeval, mil ettevõtja laenu mingil põhjusel tagastab, kogu tehtud töö prügikasti viskama. Pigem on meil olnud lähenemine, et maksumaksja jaoks peab olema ülim selgus, mis juhul ta maksab ja mis juhul ei maksa panditulumaksu.

Ütlesite, et töötasite panditulumaksu välja koalitsiooni kokkuleppe tõttu. Kas toetaksite sama plaani ka siis, kui koalitsioonileppes poleks seda sees? Me töötame siiski suuresti koalitsioonileppega. Ma ei tea, kas see on hea või halb, aga muude asjadega ei jää eriti aega tegeleda. Seega, praegu me ei tegeleks sellega. Mis aga ei tähenda, et kunagi hiljem asja käsile ei võtaks.

Ettevõtjad süüdistavad rahandusminister Sven Sesterit, et ta nii ettevõtjavaenuliku asjaga hakkama sai. Te sõnul on siis tegelik süüdlane kogu valitsus? Ma ei tea, kas on vaja üldse kedagi süüdistada. Ma ei oska arvata, et tegu on ettevõtjavaenuliku sammuga. Esiteks ei maksustata kõiki laene, vaid pikaajalisi laene, mida on sisuliselt võimalik lugeda kasumi jaotamiseks. See näitab, et sel ettevõttel polegi seda raha vaja, kui seda kasutatakse mujal. Laen tütarettevõtetele on ka edaspidi täiesti legaalne ettevõtlusviis.

> Probleem pole praegu üldse selles, et me süsteemi keeruliseks ajame. Meid süüdistatakse selles, et oleme asja liiga robustseks ja lihtsaks ajanud.
>
> Dmitri Jegorov

Rahandusministeerium on algusest peale kuulanud tagasisidet ja hoiatusi, mis on tehtud. Paraku on arusaadav see, et kui keegi on oma äri üles ehitanud selle peale, et kasumi väljamaksmise asemel raha laenata maksuvabalt, siis neile ei saa kuidagi vastu tulla. Nende ärimudel panditulumaksuga kindlasti lõpeb.

Panditulumaks ei hakkaks kehtima tagasiulatuvalt. Ehk siis kõik need on kohustustest priid, kes on seni seda teinud? Need laenud, mis on antud, need on antud ja neid ei puuduta. Eelnõus on kirjas, et uusi reegleid rakendatakse alates esimesest juulist. See on täiesti mõistlik ettevaatusabinõu, et me ei põhjustaks enne seaduse rakendumist arusaamatut laenurallit selleks, et kohustustest pääseda. See on ka Euroopas tavapärane praktika, mida viimati rakendati ATADi (maksudest kõrvalehoidumise vastase direktiivi) puhul.

Aga veel on võimalus laenuralliks. Maksuametil oli, on ja jääb võimalus laene ümber kvalifitseerida kasumi väljavõtmiseks, lihtsalt seaduse vastuvõtmisel väheneks nende vajadus selleks.

Rakvere Metsaühistu
korralise üldkoosoleku kokkukutsumise teade

Rakvere Metsaühistu (registrikood 10370650, aadress Kunderi 6, 44307 Rakvere; edaspidi ka Ühistu) juhatus teatab, et Ühistu korraline üldkoosolek toimub 28.05.2017 algusega kell 12.00 Roela Rahvamajas, Sinilille tn 1 Roela alevik 46602 Lääne-Virumaal.

Koosolekust osavõtjate registreerimine algab 28.05.2017 kell 11.30 ja lõpeb kell 12.00. Ühistu liikmel ja Ühistu liikme esindajal palume kaasa võtta kehtiv isikut tõendav dokument. Ühistu liikme esindajal palume lisaks kaasa võtta kehtiv kirjalik volikiri, juriidilise isiku esindaja puhul ka kehtiv registrikaardi väljavõte.

Üldkoosoleku päevakord:

1. Koosoleku juhataja ja protokollija ning päevakorra kinnitamine
2. Ettekanne Ühistu 2016. a tegevusest
3. Revisjonikomisjoni ettekanne
4. 2016. a majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamine
5. Põhikirja muutmine
6. Volinike valimine
7. Vaba mikrofon

Ühistu liikmel on õigus saada juhatuselt üldkoosolekul teavet ühistu tegevuse kohta. Vähemalt 1/5 Ühistu liikmetest võivad nõuda täiendavate küsimuste võtmist päevakorda. Iga täiendava küsimuse kohta tuleb esitada põhjendus. Ühistu liikmetel on õigus tutvuda üldkoosolekule esitatavate dokumentidega Ühistu kodulehel **www.rmy.ee** ning kuni üldkoosoleku päevale eelneva tööpäevani Rakvere Metsaühistu asukohas igal tööpäeval kell 10:00 kuni 15:00.

POLIITIKA

Euroopa Liit kaalub Ungarile sanktsioone

Euroopa Parlamendi saadikud peavad vajalikuks alustada menetlust seoses olukorraga Ungaris ning leiavad, et võimalik on ka sanktsioonide kehtestamine.

Saadikud leiavad, et Ungaris on rikutud õigusriigi ja demokraatia põhimõtteid, samuti nõuavad saadikud vastuoluliste seaduste tühistamist ja Ungarile mõeldud euroraha rangema järelevalve alla võtmist.

Resolutsioon järgnes aprillis toimunud arutelule europarlamendi täiskogul, kus saadikud leidsid, et on alust algatada ametlik menetlus, tuvastamaks, kas selles ELi liikmesriigis on selge oht tõsiseks ELi väärtuste rikkumiseks.

Saadikud kutsuvad Ungari valitsust tühistama seadused, millega karmistatakse reegleid, mis puudutavad varjupaigataotlejaid ja valitsusväliseid organisatsioone, samuti jõudma kokkuleppele USA ametivõimudega, et Kesk-Euroopa Ülikool saaks jätkata Budapestis sõltumatu institutsioonina. Saadikud kutsuvad üles Euroopa Komisjoni jälgima rangelt Ungari valitsuse ELi raha kasutamist.

Põhiõigustega halvasti

Viimased arengud Ungaris on kaasa toonud õigusriigi põhimõtete, demokraatia ja põhiõiguste olukorra halvenemise, mis paneb proovile ELi võimekuse kaitsta oma põhiväärtusi, märgivad saadikud resolutsioonis, mis võeti vastu 393 pooltja 221 vastuhäälega. 64 jäi erapooletuks.

Selleks, et anda liikmesriigile soovitusi ELi põhiväärtuste rikkumise kõrvaldamiseks, on vajalik menetlus, mille algatamise poolt peab olema kolmandik ELi liikmesriike, ja hääletamine toimub Euroopa Parlamendi või Euroopa Komisjoni ettepanekul. Nõukogu peab otsuse vastu võtma 4/5 häälteenamusega pärast seda, kui on saanud nõusoleku 2/3 Euroopa Parlamendilt.

Hinnangu andmiseks ELi liikmesriigis ühenduse põhiväärtuste rikkumise kohta peab ELi Nõukogu vastu võtma ühehäälse otsuse, millel on Euroopa Parlamendi nõusolek. Sanktsioonina nähakse ette näiteks liikmesriigi hääleõiguse peatamist ELi Nõukogus.

ÄRIPÄEV.EE

ülesannet

▲ Rahandusministeeriumi asekantsler Dmitri Jegorov usub, et nende ettevõtete ärimudel, kes kasumi väljavõtmise asemel raha maksuvabalt laenuga välja viivad, kindlasti lõpeb. FOTO: ANDRES HAABU

Panditulumaks külvab pahameelt

Panditulumaksu seaduseelnõu on mõttetu, sest kasumi väljaviimise tõkestamiseks on meede olemas, leiavad opositsioonipoliitikud.

Eile läks riigikogus esimesele lugemisele ka panditulumaksu kehtestamist hõlmav eelnõu. Selle järgi kehtestataks 20% panditulumaks laenudele, mida tütarettevõtted annavad emaettevõttele. Eesmärk on tõkestada kasumi väljaviimist laenu sildi all. Seadus on saanud tugevat kriitikat. NG Investeeringute juht Jüri Käo nimetas panditulumaksu kõige kahjulikumaks maksumuudatuseks.

Maksuameti kunagise peadirektori, Reformierakonna liikme Aivar Sõerdi sõnul on panditulumaks täiesti tarbetu ja häirib normaalset majandustegevust. Tema arvates on riik jätnud kasutamata olemasolevad võimalused, et ohjeldada kasumi väljaviimist. Nimelt on maksukorralduse seadusega maksuhalduril võimalus käsitleda tehinguid vastavalt nende majanduslikule sisule.

Uued skeemid

Kuna panditulumaksu seadus ei oleks tagasiulatuv ehk ükski enne seaduse vastuvõtmist tehtud laenutehing regulatsiooni alla ei läheks, muudetakse Sõerdi sõnul sisuliselt kõik senised näilised tehingud seaduslikuks. Edaspidi on aga kontsernid, kes kasutavad ema- ja tütarettevõtete laene tavapäraseks ettevõtte likviidsuse juhtimiseks, sunnitud välja mõtlema skeeme, et panditulumaks neid ei koormaks.

Sõerd lisas, et riik pole maksuhalduri meetmeid kasutanud peamiselt sellepärast, et sellega kaasneb risk jääda kaotajaks. Pealegi on maksumenetlused aeganõudvad ja keerukad.

Seaduseelnõude menetluse maraton on tema sõnul halb asjaajamine, kuna sisulist debatti ei toimu, selleks lihtsalt pole aega. "Eelnõudest saab õiguslik praak," ütles ta.

Ka Vabaerakonna esimehe Artur Talviku sõnul on panditulumaks järjekordne regulatsioon, mis tegelikult olukorda ei lahenda. Ta märkis, et seaduseelnõu on moodustatud vaid sellepärast, et paar ettevõtet rikuvad nii öelda head tava. "Ja siis kõik kannatavad selletõttu," ütles Talvik.

EHITUS

BLRT ja Merko teevad Noblessneri ümber

Eile avalikustati Põhja-Tallinnas Noblessneri sadamas ajaloolise tööstuspiirkonna ümbersünni plaan, kus koostöös Merkoga rajatakse sadu uusi kodusid ja kuhu BLRT Grupp investeerib üle 250 miljoni euro.

Aastakümneid suletud olnud piirkond kavandatakse merele avatud linnaruumiks ning äri- ja elukeskkonnaks. 15 hektari suurusest piirkonnast kujuneb elu-, äri- ja vabaajakeskkond, kuhu jahisadama ja tänaste ettevõtete kõrval hakkavad külalisi tooma 1000 m² paiknev rahvusvaheline kunstikeskus ja virtuaalreaalsuse koguperekeskus, restoranid ja muud vaba aja veetmise võimalused.

Merkol veel üks uus projekt

Lisaks sõlmis Merko Ehitus Eesti lepingu Lennuliiklusteeninduse ASiga. Merko ehitab lennujuhtimiskeskuse juurdeehituse, mille maksumus on 5,2 miljonit eurot pluss käibemaks.

ÄRIPÄEV.EE

VIKINGi robotniidukid – suur niitmisvõimekus ning mugavus mõistliku hinna eest

VIKING iMow' robotniidukite tootevalikus on mudeleid igasuguse suuruse ja kujuga aedadesse, kuni isegi 4000 m² suurusega pindadele.

Mida lühemat aega teie robotniiduk iMow töötab, seda kiiremini saate oma muru jälle vabalt kasutada. Näide: 500ruutmeetrist murupinda niidab mudel MI 422 ideaaltingimustes kõigest 10 tunniga nädalas. Seda tänu nutikale akutehnoloogiale. Akud on võimsad ning tänu sellele on ka VIKING iMow' robotniidukite järjestikune tööaeg pikk, kui aga on vaja niitmise keskel akut laadida, toimub see kiirelt ilma tööd märkimisväärselt takistamata.

Täiuslik niitmine. Ainus, mille robotniiduk juhuse hooleks jätab, on tema niiduteekond. Aga ka siin on juhusel eesmärk: nii saab muru igal pool ühtlaselt niidetud, ilma jälgi jätmata ning alati ühepikkuselt. Niitmiskõrguse saab ise määrata keskse niitmiskõrguse reguleerimise kaudu.

Eriti lihtne käsitsemine. iMow on kõrgtehnoloogiline seade. Ei pea olema ekspert, et seda kasutada. Intuitiivne kasutajaliides teeb programmeerimise lihtsaks – hea valgustusega LED-ekraani abil kasvõi pimedas või heledas päikesevalguses. Programmeerimise muutmine on samuti lihtne ja programm on eestikeelne.

Niiduk mõtleb. iMow töötab eelseatud niiduplaani järgi ise. Sealjuures otsustab ta määratud ajavahemiku ulatuses – niinimetatud aktiivajal – ise, millal pooleli jäänud niitmist jätkata. Üks näide: kui keset suvepäeva peaks tulema vihmahoog, katkestab ta sisselülitatud vihmaanduri korral oma töö ja teeb hiljem kaotatud aja tasa. Samas on võimalik seadistada ka nii, et niitmine toimub vihmaga ja niiduk võib niita ka öösel.

Tsoonihaldus. Kui aed on väga sopiline, siis töötleb niiduk paratamatult teatud murualasid harvem kui teisi. Tsoonihaldusega ei ole see probleem: seadmele tuleb ette näidata erinevad probleemkohad, millele ta rohkem tähelepanu pöörama peaks. C-mudelitel, mis on varustatud GPS-anduritega, saab pärast nende alade täpset määratlemist lasta neid ka seatud ajal eelisjärjekorras niita. Keerukalt kujundatud aedades ei ole niitmine probleem. Ilma GPS-anduriteta mudelitel saab tihedamat niitmist vajavad kohad ära määrata nutikate käivituspunktidega.

Servad saavad niidetud. Niidupinna äärel puhta lõiketulemuse saavutamiseks on erinevad ääre niitmise variandid. Niiduki naasmise saab ise planeerida: kas robotniiduk iMow peab dokkimisjaama sõitma traati järgides või mööda nihkes radu. Viimane on eriti kasulik siis, kui ei soovita niidualaperimeetrile tekkida võivaid sõidujälgi.

Vargus on mõttetu. iMow on varustatud erinevate anduritega: niipea kui keegi üritab teda üles tõsta, jääb ta seisma. Lisaks saab teda selliselt seada, et oleks võimalik käivitada vaid PIN-koodiga. C-mudelite puhul saab varguse puhul soovi korral e-posti või SMSi teel teate ning nutitelefonis või tahvelarvutis iMow' rakenduse abil seadme asukoha kindlaks teha. Samuti ei ole võimalik iMow' robotniidukit n-ö lahti muukida, PIN-koodi mitmekordsel valesti sisestamisel seade lukustub ning seadme avamine ja lukust vabastamine toimub ainult seadme müünud VIKING esinduse kaudu.

Naabritega hea läbisaamine. Niitmisala määrab piiramistraat, mis saadab välja häiringuta signaali. See tähendab, et signaal ei konkureeri teiste signaalidega, näiteks naabri aias töötava robotniidukiga. iMow niidab vaikselt ja nii ei häiri see kõrva ega muid tegevusi.

4. seeria mudelid on kiired ja head väikestel pindadel.

Väikestes ja keskmise suurusega aedades, aga ka kallakul asuvatel või sopilistel muruplatsidel tunneb MI 4 seeria iMow end tõeliselt hästi. Nad saavad kuni 500- või 1000ruutmeetrise alaga hakkama mõne tunniga. Nende kompaktse suuruse tõttu on 20sentimeetrise niitmislaiusega mudelid MI 422 ja MI 422 P eriti hea manööverdusvõimega ja sõidavad uudishimulikult aia igasse nurka. Samuti pole 40% kaldenurk probleemiks!

Seeria MI 6 on suurte pindade jaoks.

Mugavusele annab seerias MI 6 tooni eemaldatav juhtseadis: sellega saate niitmisaega väga lihtsalt programmeerida – ilma et peaksite kummarduma. C tähendab kommunikatsiooni. Uutel iMow' C-mudelitel saab paljusid parameetreid seada peale ekraani ka rakenduse abil nutitelefonis või tahvelarvutis: nii saab näiteks seada niiduplaani, kuvada olekuteateid, niitmisi katkestada või uuesti alustada.

Kas iMow minu aeda sobib?

iMow' paigaldamisega saab hakkama ka ise, kuid kindlam ja mugavam on see teenus võtta koos iMow' robotniiduki ostuga VIKINGi esindusest. Ainult spetsialiseeritud VIKINGi esindus paigaldab iMow' robotniiduki teie aeda selliselt, et see töötaks maksimaalse efektiivsusega ning et kogu pind saaks optimaalseimalt niidetud. VIKING iMow' veebipõhine aiaplaneerija annab aga väga lihtsalt ja mänguliselt esmase ülevaate robotniiduki sobivusest teie aeda ning annab ka soovitusi mudelivaliku ning vajaminevate paigaldustarvikute kohta vastavalt teie aia suurusele ning keerukusele. VIKING iMow aiaplaneerija on siin: **www.viking-imow-planer.com**

Lisainfot ning robotniidukite tootevaliku kohta loe rohkem siit: **www.viking-imow.ee**

INNOVATSIOON

Arno Kütt: järgmiseks võtame droonid

Pakiautomaate valmistava ettevõtte Cleveroni asutaja ja omanik Arno Kütt ütles, et Cleveroni ootab järgmiseks ees droonide kasutuselevõtt.

Droonid hakkakasid tema sõnul kaupa otse inimestele koju paigaldatud spetsiaalsetesse kõrgetesse postkastidesse tooma.

Kütt rääkis, et iga ettevõtluses võetud riskiga on kaasas käinud kõhklused, et kellele ja milleks seda vaja on, kuid seni on kõik kuhjaga ära tasunud. Ta meenutas, kuidas mööblikaupluse ON24 tegevuse jaoks tuli luua logistikafirma, millest omakorda tekkis vajadus pakiautomaatide järele. "Ühel hetkel mõistsime, et peame looma iseteeninduslik postkontori," ütles Kütt. Kuna Saksamaal toodetud automaadid ei sobinud, otsustas Cleveron enda jõududega hakkama saada. "Kahe nädala pärast oli esimene prototüüp valmis," sõnas ta. Kiiresti lisandus pakiautomaatidele SMS-teavitus ja sahtlite kasutuselevõtt. 2012. aastal tutvustas ettevõte pakirobotite kontseptsiooni ning 2016 võeti Eestis esimene kasutusele.

Kütt kinnitas, et tänu tehnoloogia arengule ja innovatsioonile müüvad nad pakiautomaate mitu korda odavamalt kui algusaastatel.

Cleveroni pakiautomaate hakkas eelmisel aastal USAs kasutama ka Walmarti kaupluseketti, mis on 482 miljardi dollarilise käibega maailma suurim ettevõte ja samuti suurima töötajate arvuga eraettevõte maailma.

Kütt esines SEB konverentsil Innovatsioonilabor 2017.

ÄRIPÄEV.EE

HANGE

Signaali juht: ministeeriumi otsus on pahatahtlik

Tallinna transpordiamet ja äsja linna hanke võitnud Signaali juht andsid rahandusministeeriumi menetluse otsusele hävitava hinnangu.

MARI METS
mari.mets@aripaev.ee
Äripäev

Signaali juht Andri Tõnstein saatis rahandusministeeriumile oma seisukoha linna liikluskorraldusvahendite hanke järelevalvemenetluse kohta, öeldes, et hanke kehtetuks tunnistamine on pahatahtlik.

Transpordiamet jällegi kahtles järelevalve erapooletuses ja heitis ministeeriumile ette, et see tugineb järelduste tegemisel kvaliteedi asemel kvantiteedile ning kohtulahenditele, mis pole asjakohased.

Raha ja aega on kulunud üle viie kuu

Tõnstein kirjutas ministeeriumile, et pakkujad ja hankija on kulutanud hanke ettevalmistamiseks ja pakkumuse esitamiseks oma ressursse ja aega. Lisaks on tegeletud selgitustele vastamise ja vaidlustusprotsessiga. See kõik on kestnud juba üle viie kuu.

"Meie hinnangul on antud põhjusel hanke kehtetuks tunnistamine pahatahtlik. Vaidlustuse esitanud ettevõte (OÜ KiirWarren KL – toim), kes peab ennast antud alal professionaaliks ja on aastaid riigihangete pakkumusi esitanud, peaks väga hästi teadma, et vaidlustuste tulemusena on lepingute algused ja täitmise tähtajad nihkunud ning see ei ole neile varem takistavaks asjaoluks kujunenud," sõnas ta.

Signaali juht lisas, et kõigil pakkumuse esitamisest huvitatutel oli võimalus paluda linnal nihutada lepingu kehtima hakkamise aega või esitada hankedokumentide kohta vaidlustus tähtaja muutmiseks. "Hanke eelteade avaldati juba eelmise aasta 28. aprillil, seega oli ilmselgelt kõikidel huvitatutel piisav aeg võimaliku lepingu täitmise osas oma huvi ilmutada."

Tõnstein tõi rea näiteid sarnastest hangetest, mille puhul olid toodud konkreetsed lepinguperioodi kuupäevad. "Enamasti sõlmiti leping varem ning hankelepingu täitmine algaski hankedokumentides toodud kuupäeval," kirjutas ta.

Signaali võiduga lõppenud, kuid ministeeriumi otsusega tühistatud Tallinna liikluskorraldusvahendite hankel olid samuti märgitud konkreetsed lepinguperioodi kuupäevad. Lepingu täitmine pidi algama tänavu 1. märtsil, kuid lepingut ei sõlmitud varem, vaid seda pole tehtud siiani ning nüüd pole linnal selleks enam ka õigust. Linn on seisukohal, et loeb hanketeates mainitud lepingu pikkus 60 kuud, mitte hankedokumentides märgitud kuupäev.

Transpordiameti juristi Urmas Tammiksaart ministeeriumi otsus ei üllatanud. Tema sõnul pole amet otsustanud, kuidas edasi käituda – kas kaevata ministeeriumi otsus halduskohtusse või täita ettekirjutust hiljemalt 26. maiks ehk hanke tulemus tühistada. Kui amet seda ei tee, rakendab ministeerium ametile 1000 eurot sunniraha.

> **Vaidlustuse esitanud ettevõte, kes peab ennast professionaaliks, peaks väga hästi teadma, et vaidlustuste tulemusena on lepingute algused nihkunud.**
>
> **Küprose salaomanikega Signaali juht Andri Tõnstein**

Linn: riik tõlgendab hankija kahjuks

Transpordiameti juhataja asetäitja ja liikluskorraldusvahendite hanke komisjoni juhtinud Tiit Siimon avaldas samuti reedel ministeeriumile saadetud seisukohtades arvamust, et ettekirjutus hange kehtetuks tunnistada on õigusvastane. Ta ütles, et iga formaalne rikkumine ei too kaasa võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist.

Siimon märkis, et pakkumuste esitamise lõplik tähtaeg oli 18. jaanuaril kell 10 ehk rohkem kui kuu enne kavatsetavat hankelepingu algtähtaega. "Hankeleping jäi nimetatud tähtpäeval sõlmimata hankijast mitteolenevatel põhjustel. Hankija ja ka edukaks tunnistatud pakkumise esitanud AS Signaal TM olid valmis sõlmima hankelepingu ette nähtud tähtpäeval. Hankija tegutses heas usus ja teadmises, et hanketeates ei olnud sätestatud lepingu alguskuupäeva," seisis ameti kirjas ministeeriumile.

Linn ei sõlminud lepingut Signaaliga õigeks ajaks, kuna tegeles konkureeriva ja odavama pakkumise teinud KiirWarrenilt nende madalate hindade tagamaade kohta aru pärimisega ja TTÜ-lt uuringu tellimisega, et selgitada välja objektiivsed hinnad.

Siimon ütles kirjas, et kui ministeerium heidab transpordiametile ette, et see kohtles potentsiaalseid pakkujaid erinevalt ja seeläbi saavutas keegi pakkujatest konkurentsieelise, teades, et tegelik lepingu algus lükkub edasi, siis peaks ministeerium oma väite kinnitamiseks esitama tõendeid.

"Pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva samale hankele pakkumust esitada aga ei saa, mistõttu pidid kõik pakkujad olema valmis lepingu täitmisega alustama 1. märtsil ja hankija pole ühtegi võimalikku pakkujat diskrimineerivalt kohelnud."

Ministeerium pakkus ametile välja võimaluse mitte siduda hankelepingu kestust kindlate kuupäevadega, vaid piirduda võib aastate, kuude, nädalate täpsusega. Selle peale leidis amet, et lepingu tähtaegade määratlemine ebamääraste mõistetega, nagu "umbes" ja "esimesel võimalusel", rikuks läbipaistvuse põhimõtet.

Transpordiamet heidab ministeeriumile ette, et see tugineb oma seisukoha kujundamisel peamiselt kohtupraktikale, kuid viidatud kohtulahendid ei ole asjakohased. Lisaks heidab Siimon ette, et ministeerium tugineb järelduste tegemisel hankelepingu alguskuupäeva tähtsuse ning hanketeate ja hankedokumentide nõuete kvaliteedi võrdlemise asemel kvantiteedi võrdlemisele – sellele, et lepingu alguskuupäev 1. märts on sätestatud viies hankedokumendi punktis.

PUIDUTÖÖSTUS

Poliitikud ei vaimustu miljarditehase plaanist

Erakondade Tartu juhid on skeptilised plaani suhtes, mille järgi võiks Emajõe kallastele kerkida kõrgtehnoloogiline, ligi miljard eurot maksev tselluloositehas, vahendasid ERRi raadiouudised.

Metsa- ja puidutööstuse kogemusega Eesti ettevõtjad käisid pool aastat tagasi välja idee rajada Eestisse puidu rafineerimise tehas ja asukohana eelistavad metsatööstusrid Emajõe ääres Tartu külje all paiknevat piirkonda. Kuigi tööstus looks Tartumaale palju töökohti, ei saa Tartu linnapea, reformierakondlase Urmas Klaasi sõnul töökohtade küsimust keskkonnahoiu aspektidest kõrgemale seada.

Vabaerakonna Tartu linna juhatuse esimees Vahur Kollom ja linnapea Urmas Klaas märkisid, et planeering peab andma vastuse, kuidas tselluloositehas mõjutaks ümbritsevat elukeskkonda. Praegu teadaoleva põhjal ei poolda tehase rajamist Tartu külje alla ka IRLi Tartu piirkonna esimees Peeter Laurson, viidates, et enne projekti alustamist oleksid pidanud reostuse ja tooraine tarne uuringud tehtud olema.

> **900**
>
> **töökohta looks Tartu külje alla plaanitav puidu rafineerimise tehas.**

Tehase loomise ideele Tartu külje alla on pigem vastu ka sotside Tartu piirkonna esimees Heljo Pikhof, skeptiline on ka EKRE Tartu ringkonna esimees Indrek Särg. Keskerakonna Tartu piirkonna esimehe Aadu Musta sõnul pole Tartu linnavolikogu täpselt vaadanud, mis kant tselluloositehase rajamiseks parim olla võiks.

Aasta alguses teatas Eesti metsatööstuses kaua tegutsenud investorite grupp, et plaanib teha Eestisse miljardi euro suuruse investeeringu, rajades Emajõe äärde tselluloositehase, mis väärindaks puitu juba kohapeal. Investeeringuplaani taga on Est-For Invest OÜ, mille juhid on tuntud metsandusärimehed Margus Kohava ja Aadu Polli.

ÄRIPÄEV.EE

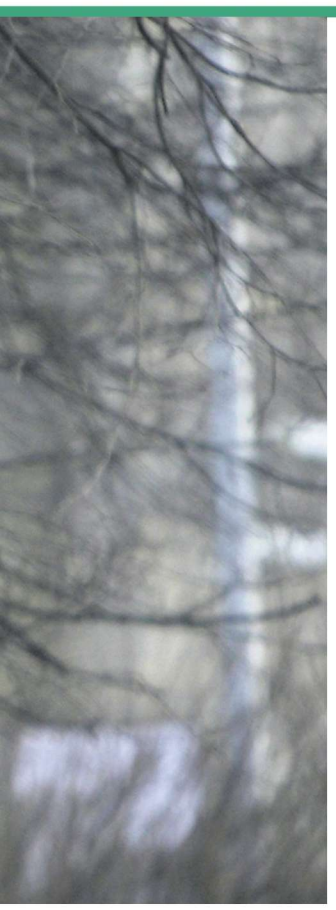

▲ Rahandusministeerium käskis tunnistada kehtetuks linna hanke, mille võitis aastaid Tallinnas hankevõite nautinud Küprose salaomanikega Signaal TM.
FOTO: INDREK SUSI

TASUB TEADA

Ministeerium ei lubanud skandaalse hankega jätkata

Üleeile tegi rahandusministeerium ettekirjutuse Tallinna transpordiametile, et see tunnistaks kehtetuks riigihanke, mille võitjaks valiti Küprosele varjunud omanikega firma Signaal TM.

Taotluse järelevalvemenetluse algatamiseks esitas samal hankel odavama pakkumise teinud, kuid siiski kaotanud OÜ KiirWarren KL. Linn pidas pakkumust liiga odavaks, et tõsiselt võtta. Sellele järeldusele jäi ka riigihangete vaidlustuskomisjon, misjärel pöördus KiirWarreni juht ministeeriumisse.

Rahandusministeerium kontrollis hanke korraldamise õiguspärasust ja leidis, et transpordiamet sätestas hankedokumentides hankelepingu jõustumise ja teenuse osutamise alguse siduvalt kindla kuupäevaga – 1. märts 2017, mis on möödunud.

Lepingut pole aga sõlmitud ja Signaal kuulutati võitjaks alles 31. märtsil. Hankedokumentidest erineva sisuga hankelepingu sõlmimine ei ole seaduslik, mistõttu tuleb hankemenetlus kehtetuks tunnistada.

5. aprillil juhtis hankel kaotanud KiirWarren linna tähelepanu sellele, et lepingu täitmise algustähtpäev on möödunud, paludes selgitada, kas linn kavatseb sellele vaatamata sõlmida Signaaliga lepingu. Linn põhjendas, et hankelepingu kestuseks on märgitud hanketeates 60 kuud ning algus- ja lõppkuupäev puuduvad. Linn on seisukohal, et tuleb lähtuda hanketeatest ning puudub alus lähtuda hankelepingu projektis märgitud kuupäevast, kus on kirjas 1. märts.

KOMMENTAAR

Lepingut on raske tagantjärele muuta

KRISTINA LAARMAA
TGS Balticu büroo advokaat

Hankelepingu täitmise perioodi on hankijal võimalik määratleda kolmel moel: konkreetse algus- ja lõppkuupäevana, hankelepingu kestusena aastates või kuudes ning eeldusliku algus- ja eeldusliku või lõpliku lõppkuupäevaga.

Kui hanketingimustes on hankija määratlenud hankelepingu algus- ja lõppkuupäeva konkreetse kuupäevaga ning vastav alguskuupäev on möödunud, ei saa hankija hankelepingut hanketingimustele vastaval kujul enam sõlmida, vaid kaaluda tuleb, kas hankijal oleks lubatud hankelepingu hilisemal sõlmimisel alguskuupäeva või lõppkuupäeva või mõlemat muuta.

Seejuures tuleb arvestada, et hankelepingu oluline muutmine on seaduse järgi lubatud üksnes piiratud juhtudel.

TULEMUS

TransferWise ületab kasumiläve

Taavet Hinrikuse ja Kristo Käärmani kuus aastat tagasi loodud idufirma TransferWise pöördub sel aastal kasumlikuks – iga kuu vahendab ettevõte üle miljardi euro, kirjutas BBC.

Rahaülekandeid vahendava TransferWise'i väärtuseks hinnatakse 1,1 miljardit dollarit ja sel on üle miljoni kliendi.

Tänavu märtsis lõppenud majandusaastal oodatakse ettevõttelt 3,4 miljoni dollari suurust puhaskahjumit, ent ettevõtte enda teatel jõuavad nad sel kalendriaastal kasumisse. Hinrikuse sõnul on TransferWise üks väheseid uutest ülemaailmsetest finantsteenuse pakkujatest. "Et ületasime kasumiläve vaid pärast kuut tegutsemisaastat, näitab, kui tugev on vundament, millele oleme firma ehitanud. Kuid see on vaid algus," rääkis Hinrikus.

Ettevõtte igakuine käive jääb 8 miljoni naela juurde. Möödunud aastal kasvas ettevõtte käive 150%.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Luminor avaldas Eesti juhi nime

Baltimaades tegutsema hakkava ühendpanga Luminor nõukogu avalikustas uue panga juhtkonna, kuhu kuuluvad ka panga maajuhid kolmest Balti riigist. Eestis hakkab Luminori juhtima Gunnar Toomemets.
Gunnar Toomemets on finantssektoris töötanud ligi 20 aastat, millest viimased seitse juhtis Swedbank Eesti privaatpanganduse üksust. DNB ja Nordea Balti äride ühendamine plaanitakse lõpule viia kolmanda kvartali lõpus.

OEG Leedu tütar jaotati kaheks

OEG Leedus asuv tütarettevõte UAB Orakulas jaotati kaheks ettevõtteks – UAB Orakulas ja UAB Orakulas Services, teatas Olympic Entertainment Group börsiteates.
Jagunemise eesmärk oli grupi struktuuri korrastamine.

MEDITSIIN

Haigekassa vähendas hiigelmiinust

Haigekassa jäi esimeses kvartalis 27 miljoni euroga miinusesse, samas vähenes miinus võrreldes mullu sama ajaga 10 miljoni euro võrra, vahendasid Meditsiiniuudised.

Aasta esimeses kvartalis tasus haigekassa tervishoiuteenuste eest 209 miljonit eurot, mis on 8 miljonit eurot rohkem kui möödunud aasta samal ajal. Ravimeid kompenseeriti ligi 30 miljoni euro eest ja ajutisi töövõimetushüvitisi maksti välja 42 miljonit eurot. Keskmine kulu inimese kohta on kasvanud ligi kümnendiku võrra, teatas haigekassa.

Esimese kolme kuuga tasuti perearstiabi eest kokku veidi üle 27 miljoni euro. E-konsultatsiooni eest tasuti aasta esimeses kvartalis 36 000 eurot, mida on pea neli korda rohkem kui eelmisel aastal samal ajal.

30

miljoni euro väärtuses hüvitas haigekassa esimese kolme kuuga ravimeid.

Kolme kuuga tasus haigekassa raviasutustele eriarstiabi 846 000 ravijuhu eest üle 166 miljoni euro. Eriarstiabi kasutas 411 000 ravikindlustatut. Keskmiselt viibiti haiglaravil kuus päeva. Ühe haiglaravi juhu ehk statsionaarse ravi eest tasus haigekassa ligi 1800 eurot. Kokku tehti üle 40 000 operatsiooni.

Ülikallite ravijuhtude eest tasus haigekassa 2,1 miljonit eurot.

MEDITSIINIUUDISED.EE

Linde Connect on süsteem, mida saab paigaldada enamikule Linde tõstukitele.
Süsteem annab tõstuki omanikule hea ülevaate masina kasutamisest ning seisukorrast.
Süsteemi kasutaja saab planeerida regulaarseid hooldusi, jälgida ja analüüsida masina kasutamist – produktiivsust, määrata masinale kasutajaid jne.
Lisades masinale juurde ka löögiandurid, võimaldab süsteem tuvastada masina väärkasutamist.
Peale andmeside pakkumise pilveteenuse kaudu on Linde ainukene tõstukite tootja, kes pakub statsionaarseid andmevahetussüsteeme nagu Bluethooth, wifi.
Komplekti hind uue tõstukiga tellides on 1049 eurot+km (hind sisaldab Linde Connect süsteemi – PIN-koodiga või RFID-masina käivitust, löögiandureid ning Bluethoothi andmeedastust)
Süsteemi on võimalik järelpaigaldada olemasolevatele Linde tõstukitele (täpne nimekiri ja hind Linde esindajalt).

Kampaania – tellides ajavahemikul 01.02–31.05.2017 uue Linde tõstuki, saab
Linde Connect süsteemi masinaga tasuta kaasa!

Willenbrock Baltic OÜ • Tartu mnt 173/3, Peetri küla, Harjumaa
telefon: +372 622 8950 • e-post: info@willenbrock.ee • www.willenbrock.ee

Võta raamatupidajale appi
Raamatupidamise Praktik
ja avasta uusi tuluvõimalusi
ning kokkuhoiukohti!

Tellimine: www.raamatupidaja.ee/rppraktik • 667 0099

Äripäeva Infopank

Sisesta ettevõtte nimi, registrikood või isiku nimi

Kõigi Eesti ettevõtete
taust ja seosed
Äripäeva Infopangast!

Äripäeva Infopank | telefon: (+372) 667 0008 | e-post info@infopank.ee
www.infopank.ee

8.–21. maini

Ladu tühjaks!

Üle 150 Äripäeva,
Imelise Ajaloo
ja Imelise Teaduse
raamatu kuni
80% soodustusega

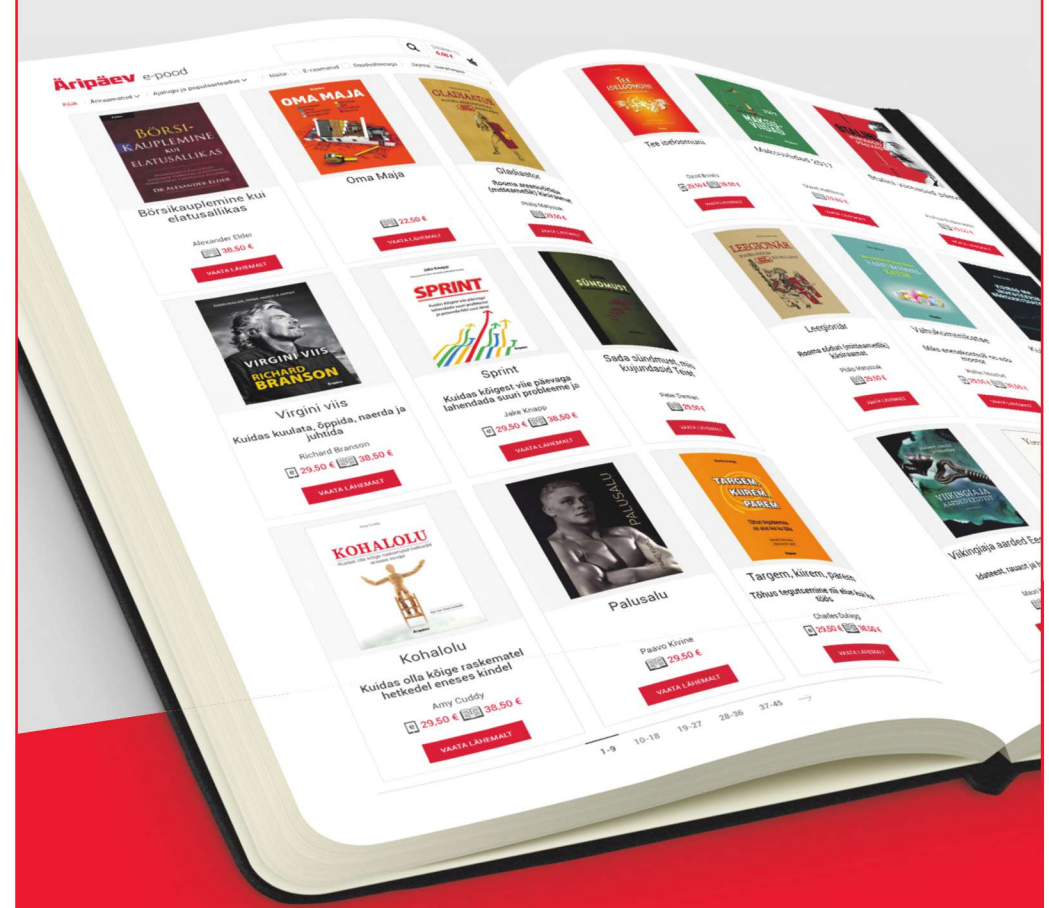

Tule ostma
pood.aripaev.ee/raamatud/soodushinnaga

MEESKOND

Mida teeks Kaja Kallas ilma oma abideta?

Europarlamendi liige Kaja Kallas peab rumalaks, et riigikogu liikmetel pole mitte ühtegi abi – temal on europarlamendis abisid lausa neli.

MERIT PÄRNPUU
merit.parnpuu@aripaev.ee

Sekretär.ee

Europarlamendi liige Kaja Kallas ütles, et eestlased ei oska veel Brüsselis tulemuslikult lobistada. FOTO: SILVER GUTMAN

Ka USA Kongressis on ühel liikmel 18 abi. Abidel on tähtis roll: näiteks võtab ta enda kanda kalendri haldamise, et liige saaks keskenduda rahva huvide esindamisele. "Alati, kui sa teed midagi, ei tee sa midagi muud," ütles Kallas Äripäeva ja sekretär.ee korraldatud sekretäride päeva konverentsil.

"Kui ma peaksin tegelema oma kalendri manageerimisega, siis ma ei loeks ühtegi materjali, ei kirjutaks ühtegi artiklit ega räägiks kolleegidega läbi," lisas ta.

Kuidas Kallas oma neli abi leidis?

Euroopa Parlamendis on kujunenud nii, et tark abi otsib endale ise liikme, kui näeb, et sel on häid võimalusi valituks osutuda. Sest kui liige otsustab mitte kandideerida või ei osutu valituks, võib ka väga hea abi töötuks jääda, rääkis Kallas.

"Mulle tuli tohutult avaldusi, ja kuidas sa nende hulgast valid, CVd on väga head, keeleoskus väga hea," sõnas Kallas, kelle jaoks oli üks valikukriteeriume ka hea inimlik klapp.

Nii lasigi ta alguses teha proovitöid ja teste ning valis välja kaks inimest: prantslannast Laurence'i ja belglannast Ailine'i. "Ailine'iga läksid meie teed lahku, aga Laurence'iga laabub meie koostöö väga hästi."

"Loomulikult soovitati mulle kaasa inimesi Eestist, aga mina mõtlesin, et mul on vaja inimest, kes mind päriselt aitaks, mitte inimest, keda mina ise pean aitama, et kogu selles masinavärgis toime tulla. Ja seetõttu valisin inimesed, kes on süsteemis juba olnud," selgitas ta.

> **Vahel on kahju headest abidest, kelle saadik on täielik tohlakas, kes ei jaga asjast midagi.**
> Kaja Kallas

Ajapikku lisandus tiimi Irina, kes aitas Kallast valimiskampaania ajal. Tema oli alguses plaanis jätta hoopis Eestisse, sest liikmed saavad assistente võtta ka koduriiki. Kuid üsna pea sai Kallas aru, et tal on hädasti vaja inimest, kes mitte ainult ei tunne Euroopa Parlamenti, vaid saab ka aru, mis on tema vajadused ja mis talle meeldib või ei meeldi.

Kõige viimasena lisandusid meeskonda Nele ja Stinne. "Nele esitas ise oma CV, ta õppis Oxfordis ja soovis tulla ja tegeleda just poliitikaküsimustega," ütles Kallas. "Stinne tuli meile praktikale, ta on noor tütarlaps ja kuna tal on ajakirjandusharidus, siis tuli mõte, et ta aitab meediaga suhtlusel." Kuna koostöö toimis väga hästi, tegi Kallas pärast aastast praktikat ka Stinnest oma abi. Selle jaoks taotles ta Euroopa Parlamendilt eraldi luba, mis talle tänu tema töökusele ka anti.

Paljud on Kallase käest küsinud, miks on tema abid kõik naissoost. Vastus on lihtne: naised olid lihtsalt kõige paremad kandidaadid.

Mis omadused neid kõiki ühendavad?

Kõiki Kallase abisid iseloomustab see, et nad on ise väga aktiivsed ja valmis otsuseid vastu võtma. "Ei ole nii, et mina käin piitsaga ringi, et sina tee seda ja sina tee toda, vaid nad ise otsivad võimalusi, mida peaks tegema," rääkis Kallas, kelle sõnul on pudelikaelaks hoopis tema. Abid ajavad igaüks oma asja ja tahavad, et ülemus just sellele keskenduks, mida neile vaja on.

"Ailine'iga läksidki teed lahku sellepärast, et tema oli passiivne. Ta kogu aeg ootas, et mina ütleksin talle, et tee seda ja toda, ja kõik asjad olid tegemata."

Kuid kõige kiuste sujub koostöö viie naise vahel väga hästi ja Kallas tunneb, et tema abid hoolivad temast.

Milline on töö korraldus europarlamendis?

Nagu Eestiski, jagunevad ka Euroopa Parlamendi kõik liikmed komisjonide vahel. Kallas kuulub kahte komisjoni: tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon.

Tavaliselt tahetakse Kallase sõnul minna väliskomisjoni, sest seal saab palju reisida. "Mina reisida palju ei taha, aga tahaks rohkem protsesse mõjutada," ütles Kallas.

Kuna Laurence ja Nele on Kallase poliitikanõunikud, tegeleb üks ühe ja teine teise komisjoni tööga. Stinne aitab kõige sellega, mis puudutab esinemist, koordineerimist ja pressiga suhtlemist.

Kõige suurem töö on Kallase sõnul aga tema kalendri haldamine. "Te ei kujuta ette, kui palju tuleb esinemiskutseid maailma eri paikadesse erinevatel teemadel." Teine asi on kohtumised. "Te olete kindlasti kuulnud kohtumistest lobistidega. Eestis on see teema väga stigmatiseeritud, see on justkui midagi halba, et huvigrupid on väga halb." Kuid huvide esindamine on demokraatliku protsessi loomulik osa ja need inimesed, kelle huve puudutab konkreetne seadusandlus, tuleb ära kuulata, selgitas Kallas.

Olgugi et parlamenditöös paistab silma eelkõige parlamendi liige, sest tema on eesliinil, võtab sõna, esitab ettepanekuid, vaidleb ja räägib läbi, on kogu protsessis väga suur osa ka abidel. "Tegelikult on see isegi teada, kellel on head abid ja kellel ei ole. Vahel on kahju headest abidest, kelle saadik on täielik tohlakas, kes ei jaga asjast midagi. Sellest on kahju, sest kõik töö läheb kaduma ja sa näed seda frustratsiooni, mis nendel abidel on."

Õhtusöökide asemel on Kallas valinud lapsega koos olemise, kuid see ei ole teda takistanud figureerimast mõjukate liikmete edetabelites. "Tegelikkuses saad sa oma mõju kasvatada väga hästi ka väga hea tööga, mida sa teed. Kui inimesed saavad aru, et oluline pole see, et sa käid ja lööd kokteiliklaase kokku, vaid sa tegelikult oskad sisuliselt asjast rääkida."

Mida assistendid aitavad teha?

Näiteks aitavad abid otsustada, kuhu tasub esinema minna. Teiseks uurivad nad, kes on auditoorium ja kui palju inimesi on. Kui on väike seltskond, siis ei ole see mõistlik ajakasutus. Samuti uurivad korraldajate tausta ja et kas jutt, mis nad konverentsi kohta räägivad, vastab päriselt tõele.

"Minu puhul on väga oluline ka see, kas ma saan seal ära käia ühe päevaga. Näiteks täna panin lapse koolibussi peale, läksin ise lennuki peale, hops!, tulin siia, pärast konverentsi, hops!, lennujaama tagasi ja, hops!, laps magama."

Assistendid loevad läbi ka poliitikapaberid ja otsustavad selle põhjal, kellega on saadikul mõistlik kohtuda. "Minu jaoks on erand eestlased, sest kui Eestist tuleb keegi Brüsselisse, siis ma alati kohtun," ütles Kallas.

ICC EESTI RAHVUSVAHELINE KAUBANDUSKODA

ICC Eesti on rahvusvahelise äri juhtorganisatsiooni ICC WBO ainuesindaja Eestis. ICC on loonud eksporditehingute tarbeks heal kaubandustaval rajaneva ühiskeele - *lingua franca*.

Loodu lipulaev on Incoterms. Lisaks akreditiivi-, vahekohtu- jt reeglid, ICC näidislepingute sari.

Make Trade Simple!" on õpetus sellest, kuidas ICC tööriistu kasutades on võimalik:
- teha keeruline lihtsaks
- muuta tehingud selgeks, siduvaks ja lühidaks
- suurendada tehingukindlust
- vältida "tööönnetusi" tarnel

Tarneklausleid Incoterms® 2010, kõiki ICC tüüplepinguid ja ICC kehtivaid reegleid saab soetada ICC Eesti kontoris Tammsaare Ärihoones A. H. Tammsaare tee 47.

Make Trade Simple!
ICC Eesti arendusprogramm

Profikoolitused sellest, kuidas ära hoida kaotusi eksporditehingutes!

23.05.2017	**Veebinar Incotermsi baaskursus spetsialistile: I moodul. Kokku 4 moodulit**
30.05.2017	**Veebinari II moodul. Incotermsi baaskursus spetsialistile**
02.06.2017	**UUS! Algab seminaride sari: Ekspordiäpardused - õpime teiste vigadest!**
13.06.2017	**Veebinar III moodul: FCA; DAP ja DAT detailne kasutusõpetus**
19.06.2017	**UUS! Seminar tollikaasustest**
20.06.2017	**Veebinari IV moodul: Millega tuleb ostjal Incotermsi kasutades arvestada?**

Koolitused viiakse läbi koostöös ICC Eesti asutajaliikme, koolitusfirma EMI EWTga. Lektoriteks on valdkonna parimad spetsialistid.

NB!
Soodustused ICC Eesti liikmetele ja kuldliikmetele!

Info ja registreerimine:
tel 684 1252
icc@icc-estonia.ee
vt ka www.icc-estonia.ee

KOMMENTAAR

Robotid loovad uusi töökohti

Iga tehnikarevolutsioon on alati rohkem loonud kui hävitanud töökohti, nii on ka robotitega.

Tarkvararobotid on tehnoloogia, mis võimaldab inimesel arvuti tarkvara seadistada või "robotil" olemasolevaid rakendusi mõista, et teha erinevaid toiminguid, töödelda informatsiooni, anda vastuseid ja suhelda teiste digitaalsete süsteemidega. Lihtsamalt öeldes – tarkvarajupp, mis suudab imiteerida inimest. Näiteks selle asemel, et kulutada aega e-mailide saatmisele kliendiga koosoleku kokkuleppimiseks, suudab tarkvararobot leida mõlema osalise kalendri andmeid töödeldes sobiva kohtumise aja. Tarkvararobotite kasutamine vähendab kulusid, muudab tööprotsessid kiiremaks ning jätab inimesele aega tegeleda nende töökohustustega, mis vajavad "inimlikku puudutust".

Lihtsamad tarkvarasüsteemid on tänapäeval sageli asendamatud andmete otsimisel, raportite koostamisel ja muude analoogsete tegevuste korral. Robootiline tarkvara automatiseerimine muudab töö lihtsamaks eriti finantsvaldkonnas, kus tänini kasutatakse inimese sõrmeliigutust ja tähelepanu ka seal, kus tegelikult enam vaja ei oleks. Robot saab edukalt hakkama andmete kogumise, sobitamisvigade kõrvaldamise, kuiste raamatupidamiskontode sulgemise ja andmete massuuendamisega. Raamatupidamises kasutatakse inimest näiteks selleks, et ta loeks andmeid ühes süsteemis ja sisestaks need teise ning teeks vahepeal ka muid toiminguid. Siinkohal võivad tarkvararobotid edukalt inimest asendada, kuna suudavad teha täpselt samu toiminguid, aga tunduvalt efektiivsemalt ja odavamalt. Tänu selliste protsesside automatiseerimisele ei pea inimesed tegema sisutühja tööd, vaid saavad energia suunata sisulistele ülesannetele.

Robotiga koos

Infotehnoloogia areng toob pidevalt kaasa uusi töökohti, mille täitmine Eestis on praegu keerukas, kuna tööd on rohkem, kui ära jõutakse või osatakse teha.

Kui millalgi tuleb aeg, kus inimesed istuvad jõude ja tööhõiveprotsess on suuresti automatiseeritud tööjõu kasuks, võib robotid maksustada ja inimestele maksta lihtsalt kodanikupalka. Kuid veel seni on inimaju komplekssem ja hoomamatum kui tehisintellektid, mis suudavad jäljendada mõttemustreid, aga mitte täpselt sama hõlmavalt kui pärisaju. Tõenäoliselt suudab tehisintellekt kunagi palju rohkem kui inimaju ja me näeme iga aastaga järjest nutikamaid masinaid ning inimesi, kes nendega töötavad.

MART MÄE
ASi CGI Eesti äriarendusdirektor

Iga aastaga näeme järjest nutikamaid masinaid ning inimesi, kes nendega töötavad.

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: **www.aripaev.ee**
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Üleshaibitud mull visiseb tühjaks

***Start-up*'id kui suurema riskiastmega kiirele globaalsele kasvule suunatud ettevõtted on mõnes mõttes superettevõtjad – nende võidud on võimendatud ja kaotused sagedasemad, seega püsib nende ettevõtjalik oportunism steroididel.**

JAAK LAINESTE
ettevõtja, Eduka Eesti arvamuskonkursi 2017. aasta võitja

Kasvuettevõtte igapäevane mure on, kust tuleb raha, ilma rahata on pankrot – täpselt nagu igas teiseski ettevõttes. Tavaettevõte saab raha reeglina müügist, aga toote loomuliku müügi kasv on enamasti suhteliselt aeglane, palju aeglasem kui tootearenduseks ja rahvusvahelisel konkurentsitihedal turul piisava edu saamiseks tarvis, seega pärineb *start-up*'ide raha valdavalt omanikelt, investoritelt. Iga investor paneb korraga kindla rahahulga ja nii on kasvuettevõtte igapäevane mure, kust saada järgmine raha, kas omanikelt või pidevalt uusi investoreid leides.

Miljonite tõstmine

Uue raha kaasamine muutub paratamatult omaette eesmärgiks ning seetõttu näeme, et esmaseks *start-up*'i edu mõõdikuks ei muutu mitte käive ja kasum (mida sageli polegi), vaid kui palju miljoneid või miljardeid raha on tõstetud. Edu selles ei näita paraku otseselt, et pakutav toode oleks turukõlbulik, mõttekas ja sisukas, kuigi investorid seda muidugi ootaksid.

Sageli mängib miljonite tõstmisel kõige olulisemat rolli lihtlabane ettevõtja enesemüügi oskus – karismaatiline isiksus, osavalt pillatud infokillud, vürtsitamiseks mõned märgid võimalikust varasest *traction*'ist, täiendatud väikeste liialdustega, mida kriitilisem kõrvaltvaataja võiks suisa blufiks kvalifitseerida.

Edasi tuleb mängu oma investeeringute kaitsmise vajadus, mingil hetkel juba *too big to fail* sündroom ning tulemuseks on õhku täis puhutud ettevõtete väärtushinnangud, mis tegelikult kriitikat ei kannata – mõtleme näiteks Uberi peale, mida mina julgen küll puhtaks mulliks nimetada.

Mõtleme näiteks Uberi peale, mida mina julgen küll puhtaks mulliks nimetada.

Ettevõtteid väiksemas mastaabis, kes on kiirelt kasvanud, üles haibitud, aga kust seejärel on õhk välja susisenud, leiab Eestiski. Mõni neist on mandunud tavaettevõtteks tavapärase käibe ja kasumi mustriga, mõni on pidanud end odavalt maha müüma, et saada vähemalt töökoht rahvusvahelises ettevõttes; eks parem seegi kui pankrot.

See on siinkirjutajalegi tuttav olukord. Meie õnneks pole tulnud Eestisse mõnda Uberisuurust *start-up*-ettevõtet mitme tuhande kiirelt tekkinud ühel päeval kõrgeid palku ja makse maksvaid, kuid seejärel päevapealt kadunud töökohaga. Mõneti on isegi hea, et Tesla megatehas Eestis pole reaalne väljavaade. Ühiskonna jaoks üldisemalt tuleks eelistada jätkusuutlikku arengut ja kasvu.

Vaatame sisu

Kui oleme saanud baasasjad toimima – on olemas konkurentsivõimeline keskkond, siis tuleks mõelda, kuidas seda saavutada. Selleks soovitaksin vaadata *start-up*'ide hindamise juures lisaks nende virtuaalsele väärtusele (enesemüümise oskusele) rohkem süviti sisusse. Mida nad ikkagi pakuvad, kus ja kes on nende turg ja mis on selle mõju meie teistele sektoritele? On neil mingigi kontroll oma turu üle?

Näiteks: kui ettevõte pakub mingit virtuaalteenust Lõuna-Ameerikas või teeb mingit mänguäppi, siis see võib olla täna suur hitt, kuid järgmisel aastal on turg või konkurentsisituatsioon muutunud ning sellised suured efektsed rahvusvahelised edulood jäävad lühiajalisteks mälestusteks. Hea on, kui ettevõtja taipab õigel ajal raha välja võtta ega lähe ahneks lootes, et mõneti juhuslik õnn kestab kaua, toome näiteks kas või soomlaste Rovio, kelle Eesti analoog on mitmeski mõttes Creative Mobile.

Valikute küsimus

Usun, et kui kasvuettevõtlus toetub ümbritsevale füüsiliselt lähedasele nn reaalmajandusele, siis võib tekkida tugev ettevõtete võrgustik ja sümbioos, mis aitab mitmel viisil: ühtpidi üle elada tekkivaid paratamatuid tagasilööke *start-up*'il ja teistpidi viia reaalmajanduse ettevõtet rahvusvahelisele turule. Me juba teeme äppe meie suurtele tootmissektoritele: metsa-, mäe ja ehitustööstusele ning põllumajandusele, ehitame sinna tugeva baasi ning sellega saame nii kogemused kui ka turvavõrgustiku, mille najal minna samm-sammult välisturgudele. Just seda võiks soodustada veelgi enam.

Reaalsektorites ei teki ja õnneks ka ei kao tehnoloogia ühe päeva või isegi aastaga, erinevalt *start-up*'idele orienteeritud ettevõtetele. Meie ühised ressursid on alati piiratud ning tuleb teha valikuid, kuhu panustada – vaadakem siis riigi seisukohast laiema majanduse mõju konteksti, mitte vaid lühiajalisi mõõdikuid, nagu valuatsiooni nullide arv või viimase kvartali maksunumber.

Start-up'id loovad majanduses lisaväärtust, mis on palju laiem kui see, mis kohe välja paistab. Ettevõtetel tuleb pingutada kõrgema lisaväärtuse loomise nimel ning tegeleda teadus- ja arendustööga. Seda mitte ainult tehnoloogiliselt, vaid kaasates ka toetavaid valdkondi, nagu müük, turundus, disain, inimeste arendus jne.

KOMMENTAAR

Rail Balticuga võidaksime sõiduajas

Üks Rail Balticuga seotud legendidest on see, et Tallinna-Pärnu trass arvestab ainult tallinlaste huvidega, ülejäänud Eesti kaotaks ajaliselt.

MARGUS PAAP
insener

Kuna ma ei ole spetsialistide poolt sellekohast arvutust näinud, üritan seda tühimikku täita.

Korra juba kirjutasin, et Tapa ja sellest põhja pool olevad piirkonnad ikka võidaksid otsetrassiga, kuid argumentide asemel korratakse siiamaani vana veendumust, et Tartu trass tuleks kasuks suuremale osale elanikkonnast.

Tegin nüüd täiendavad arvutused, mis arvestavad nii maakonna keskmist sõiduaega Riiga kui ka elanike arvu. Nende järgi osutus mu varasem kiirhinnang õigeks – ka ilma Harjumaata võidaks elanikud otsetrassiga keskmiselt sõiduaega.

Mõni maakond küll kaotaksid, kuid nende kaotus ei oleks vastupidisega võrreldes eriti suur.

RB ööekspressiga Berliini sõitmine konkureerib mugavuselt lennukiga.

Võrdlesin kolme varianti – Pärnu kaudu 240 km/h, Tartu kaudu 160 km/h ja täiendavalt ka Tartu kaudu 240 km/h. Viimase rajamiskulud läheksid küll ebamõistlikult suureks.

Arvutuste aluseks võtsin statistikaameti lehelt maakondade elanike hulga ning kasutasin varasemast väljaotsitud raudteeliinide pikkust. Ajavahemike arvutamisel tõin sisse ka kiirenduse ja aeglustuse, et mitte eeldada huupi, kui palju peaks keskmine kiirus vähenema maksimaalse suhtes. Sõiduaja ja elanike korrutisest sain inimtunnid, mida võrdlesingi eri versioonides.

Arvutused lihtsustavad

Absoluutväärtusena ei ole elanike arvu komponent korrektne näitaja, kuid see ei sega selle kasutamist suhtelises võrdluses. Kõik sõltub vaadeldavast ajavahemikust. Kui näiteks eeldada, et keskmiselt 10% elanikest reisib ajavahemikus viis korda edasi-tagasi piletiga Riiga, siis ei ole ka absoluutväärtus vale.

Korrektsel hindamisel peaks arvestama ka inimeste ostujõuga, kuid jätsin selle välja, et mitte anda Tallinnale eelist. Eraldi väljundina tegin ka mudeli reisijate arvu hindamiseks, sõltuvana teekonna kestusest.

Siingi andis paremaid tulemusi otsetrass, kuigi Harjumaa väljajätmisel on mõlemad 240 km/h trassid nii inimtundide kui ka potentsiaalsete reisijate poolest võrdsed. 160 km/h Tartu trassi puhul on inimtundide arv ka ilma Harjumaata 27% suurem, Harjumaad arvestades 69% suurem.

Suhteline võrdlus pole päris korrektne, sest paljud suurused on lihtsustamiseks välja jäetud. Näiteks Viljandist oleks nii Pärnu kui ka Tartu jaamani üsna ühesugune vahemaa, seejuures nii bussiga kui ka Tallinna kaudu rongiga. Arvutustes on kasutatud lihtsalt aega RB raudteejaamast alates, kuid see ei muuda üldist suhet oluliselt.

RB ööekspressiga Berliini sõitmine konkureerib mugavuselt täiesti lennukiga, õigemini ületab seda oluliselt. Paraku väidab transpordiekspert Raivo Vare endiselt, et keegi ei hakka rongi kasutama pikemate lõikude peal.

JUHTKIRI

Tehke nüüd uus, parempoolne valitsus

Uue liidri saanud IRLilt võiks tulla uue valitsuse loomise algatus: hetk on igati soodne.

Reformierakonna liidrite flirt EKREga võib käia järgmiste riigikogu valimiste perspektiivi silmas pidades, kuid mõttekam on korraldada praegusele valitsusele kiire lõppmäng. Reformierakond suudaks koos IRLi, EKRE ja Vabaerakonnaga luua vähemalt järgmiste riigikogu valimisteni elujõulise valitsusliidu ning Keskerakonna koos sotsidega opositsiooni saata.

Äripäeva hinnangul on uue valitsuse moodustamine hea mõte ja IRLil saab selles ettevõtmises olla otsustav roll, mis võib neid hääbumisest päästa. Vastselt Helir-Valdori Seedri näol uue esimehe saanud IRLil on nüüd suurepärane võimalus näidata, et neil on maailmavaade ja valmidus midagi ära teha. Hoolimata sellest, et igal koalitsioonipartneril on viis ministrikohta, on IRL Keskerakonna ja sotsiaaldemokraatide valitsuses olnud nõrgemas positsioonis, mida omakorda on valusalt murendanud erakonna alla valimiskünnise kukkunud reiting, sisemised hädad ning valdavalt negatiivne tähelepanu – see kõik on olnud hind, mida IRL on pidanud maksma Keskerakonna võimule pääsemise aitamise eest. Valitsuses on nad pidanud tegema oma varasemate põhimõtetega vastuolus otsuseid.

Seeder ongi teatanud, et talle vastsed maksumuudatused ei meeldi. Ent kui Seeder tahab erakonnale elujõudu juurde anda, siis tuleb tal tegutseda kohe: kell on kukkumas, kui mitte juba kukkunud: eile alustas riigikogu maksumuudatuste menetlemist. Arvestades ettevõtjate pahameelt ja avalikkuse kainenemist Keskerakonna valitsuse teeme-teisiti-hasardiga kaasaminekust, on ajastus igati soodne.

Hetk on soodne ka mitmes muus mõttes. Hea on valitsusevahetus ära korraldada enne Eesti ELi eesistumise algust: selle ajal valitsuskriisi korraldada annaks halva sõnumi. Teiseks on kõigil praegu opositsioonis istuvatel erakondadel tugev motivatsioon teha sügisestel kohalikel valimistel võimalikult hea tulemus ning vastselt valitsusse saanuna on see märgatavalt kergem: kohe pärast valitsuse moodustamist ei ole koalitsioonierakondade reiting veel ka kukkuma jõudnud hakata.

Maksud tagasi keerata

Loomulikult ei ole valitsuse vahetust tarvis mitte ainult vahetuse enda pärast. Äripäeva hinnangul oleks loodaval parempoolse ilmavaatega koalitsioonil võimalus tagasi keerata aegade kõrgeimaks kasvatatud maksukoormus ning ettevõtjaile sügavalt vastukarva seadusemuudatused, millest kahjulikemaks peetakse panditulumaksu kehtestamist. Ehkki eesmärk oli üllas – tõkestada kasumi kaudset Eestist väljaviimist –, on välja tulnud investeeringute tegemist takistav keeruline süsteem, mis on ettevõtjad tagajalgadele ajanud. Samuti on selle valitsuse maksumuudatusi iseloomustanud lausaline eufemismide kasutamine: praegustest keeruliseks aetud maksumuudatustest ausam oleks avalikult lauale panna ettevõtte tulumaks – koos tööjõumaksude olulise langetamisega. Ka ei muuda astmelise tulumaksu nimetamine millekski muuks asja enda olemust.

Ettevõtjavaenulike muudatuste elluviijaks peetud Sven Sester rahandusministri kohal muidugi jätkata ei saaks, sest Sauluse Pauluseks muutumine ei saa olla usutav. Ent see pole kaotus. Sester on olnud selle valitsuse nõrgim lüli. Tema vähimagi veenvuseta põhjendused maksumuudatustele on üks oluline põhjus, mis kriisil tekkida on lasknud. Minister, kelle agenda loovad ametnikud ja kes ise muudatuste vajalikkust vähimalgi määral esitleda ei suuda, pole ministrikohta väärt.

REPLIIK

Rail Baltic – autopiloodil vastu mäge?

ASi RB Rail tellimusel Ernst & Youngi Riia kontoris koostatud Rail Balticu projekti tasuvusanalüüsil puudub riigikontrolli ja õiguskantsleri hinnang, rääkimata sõltumatust auditist.

ENDEL OJA
juhtimisteaduste dotsent, IRL

Kui riigikogu ratifitseerib Rail Balticu leppe, lukustub alternatiividest kõige riskantsem.

Tasuvusanalüüsis on reisijate mahud umbes kaks korda üle hinnatud, kaupade mahud on aga üle hinnatud lausa kordades.

Raudtee lamab teatavasti maapinnal ja ise kaupu ega reisijaid ei liiguta.

Reisijateveo tarvis on vaja hinnanguliselt investeerida veerevkoosseisu 200 miljonit eurot ja kaubarongidesse sama palju.

Seoses Suurbritannia lahkumisega EList tekib ELi netoeelarvesse 24% auk. Kui teised riigid ei loobu endale ettenähtavatest summadest Rail Balticu kasuks, siis tõuseb Eesti omafinantseering 1,3 miljardilise trassi kogumaksumuse juures 520 miljonile eurole.

Riskid arvestamata

Aasta tagasi prognoositi Rail Balticu maksumuseks 3,6 miljardit eurot, praegu on see jõudnud 5,8 miljardile eurole.

Riigikokku on esitatud ratifitseerimiseks kokkulepe, mis mingeid riske ei arvesta. Rail Baltic tuleb vastavalt kokkuleppele valmis ehitada ka siis, kui äriplaan on negatiivne ja ka siis, kui ELi toetus projektile järgneval eelarveperioodil on null eurot.

Juhul kui riigikogu talle ette antud redaktsiooni muutmata kokkuleppe ratifitseerib, lukustub erinevatest alternatiividest kõige riskantsem, millest väljumiseks ei ole kokkuleppes mingeid võimalusi ette nähtud.

ÄRIPÄEV EETRIS

Parimad juhid pihivad

Mulle meeldib, kui mulle koht kätte näidatakse, räägib konkursi Parim Juht 2017 finalist ja pikaaegne Harju Elektri juht Andres Allikmäe. Kõikide parima juhi konkursi finalistidega ilmub "Äripäev eetris" saade selle nädala jooksul.

Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

27

miljoni euroga jäi haigekassa miinusesse tänavu esimeses kvartalis. Miinus vähenes võrreldes eelmise aasta sama ajaga 10 miljoni euro võrra.

RÕIVATÖÖSTUS

Silvano: kaotatud juht, kehvad tulem

Esmaspäeval sööstis Silvano Fashion Groupi aktsia ligi 10protsendilisse langusse – nõnda reageeris Tallinna börs reede õhtul avaldatud majandustulemustele.

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee
Äripäev

> Kui eurodes vaadatuna kasvas Silvano käive idas 5,2%, siis rublades vaadelduna kahanes 20%.
> Swedbanki analüüs

Aktsiat ei turgutanud ka asjaolu, et teisipäeva õhtul teatati lakoonilises börsiteates juhatuse liikme Kati Kusmini lahkumisest. Alles möödunud aasta augustis ametisse astunud Kusmin, kes seadis endale ülesandeks müügi kasvatamise, jäi lahkumispõhjuste teemal napisõnaliseks.

"Kaalusin seda otsust pikka aega," ütles ta ja märkis, et tema aeg Silvanos jäi liiga lühikeseks, et võetud eesmärki – müügi kasvatamist – ellu viia. Küll kinnitas Kusmin, et lahkumine polnud kuidagi tulemustega seotud. Samas ei soostunud ta täpseid lahkumise põhjuseid nimetama.

"Ei tahaks seda kommenteerida. Oli, mis oli. Ettevõte on suur, väga hästi finantseeritud. Las Silvano tegutseb oma eesmärkidega, mina omadega," ütles Kusmin, kes on varem olnud juhtivatel positsioonidel nii Baltikas, Kalev Chocolate Factorys, Tallinna Kaubamajas kui ka Eesti Tarbijateühistute Keskühistus (praegu Coop Eesti).

Alates teisipäevast kuulub Silvano juhatusse üksnes Jarek Särgava, kes seisab raske ülesande ees ettevõtte tulemused taas kursile viia. Kui kontserni esimese kvartali müügitulu kasvas mullusega võrreldes 8,9 protsenti, kokku 14,5 miljonile eurole, siis kontserni puhaskasum (emaettevõtte aktsionäride osa) kukkus sama ajaga võrreldes 97,7 protsenti. Joone all jäi aktsionäridele kätte 50 000 eurot – see tulemus pani analüütikud kulme kergitama. Silvano ärikasum oli 2,4 miljonit, mida on möödunud kevadtalvega võrreldes 45 protsenti vähem.

> 2,4 miljonit eurot oli Silvano esimese kvartali ärikasum, mida on möödunud kevadtalvega võrreldes 45% vähem.

20sendine dividend kui meetilk tõrvapotis

Nii Silvano juhatus kui ka analüütikud on ühel meelel, et tulemuse rikkus probleemne majanduskeskkond ettevõtte põhiturul Venemaal. Ka Valgevenes ja Ukrainas oli kontsernil keeruline häid tulemusi teha.

"Kontsern saavutas müügitulu kasvu võrreldes 2016. aasta esimese kolme kuuga, kuid sama ajaga võrreldes brutokasum ning brutokasumi marginaal langesid. Ostujõud neis riikides on madal, mistõttu on raske ennustada seal kiiret majanduskasvu taastumist," ütles Silvano juhatuse liige Jarek Särgava börsiteate vahendusel. Kui Venemaad räsib elanikkonna madal ostujõud, siis Valgevenet omakorda Venemaa habras majandus. Küll aga loodab Silvano Valgevenes olukorra paranemist, mida peaks toetama rahvusvaheliste institutsioonide laenud. Ukrainas räsib kontserni tegevust endiselt lahendamata kriis Venemaaga.

Samas võib Silvano puhul esile tuua ühe positiivse arengu ettevõtte jaoks – kuigi kasum langes, siis nii-öelda vaba raha hulka kasvatas ettevõte ligi 0,8 miljoni euro võrra, 23 miljonile eurole. Teisisõnu, ettevõttel on tugev finantsbaas ja selle rahaga saab äri parandamiseks nii mõnegi programmi ellu viia, et tõbist turgu arstida.

Ning ka investoreid rõõmustada. Nii teatas Silvano Swedbanki andmetel, et maksab sel aastal aktsionäridele 20sendist dividendi. Swedbanki analüütikutele tuli see üllatusena – nemad ootasid 15sendist dividendi. Arvestades, et vastavalt aktsiaraamatule on kontsernil 37 miljonit aktsiat, jagatakse dividendidena laiali 7,4 miljonit eurot.

Tulemused maksid aktsia hinnasihi

Sellegipoolest suhtuvad analüütikud Silvano lähitulevikku ettevaatlikult. Esimese kvartali tulemused valmistasid Swedbanki analüütikutele pettumuse, kuid samas usuvad nad pikemas perspektiivis kontserni marginaali taastumisse – kuid kerge see tee ei ole.

Ka Swedbanki analüütikute hinnangul oli nukrate tulemuste taga Venemaa, kus kliendid on väga hinnatundlikuks muutunud. Samuti tuleb Venemaal arvestada valuutaefektiga: sest kui eurodes vaadatuna suurenes Silvano käive idas 5,2 protsenti, 8 miljonile eurole, siis rublades vaadelduna kahanes müük aasta esimese kolme kuuga 20 protsenti.

Samuti mõjutas Silvano tulemusi puuvilla kallinemine.

Swedbanki ekspertide analüüsi järgi ei paista põhiturul kiiret taastumist. Vene-

Äripäeva Akadeemia

Finantsteadmiste kool juhtidele

Kuidas finantsjuhtimise abil paremaid otsuseid teha

29.08 - 31.10.2017
Kestus: 5 päeva

Margus Tinits

€ 2 199 € (km-ga 2 638.80 €)

Finantsarvestuse põhitõed; finantsaruannete analüüs; kuluarvestus ja tulude-kulude eelarvestamine; rahastamine, investeeringud ja ettevõtte väärtus

Info ja registreerimine: Harri Jõgis / tel: 667 0283 / e-post: Harri.Jogis@aripaev.ee / akadeemia.aripaev.ee

used

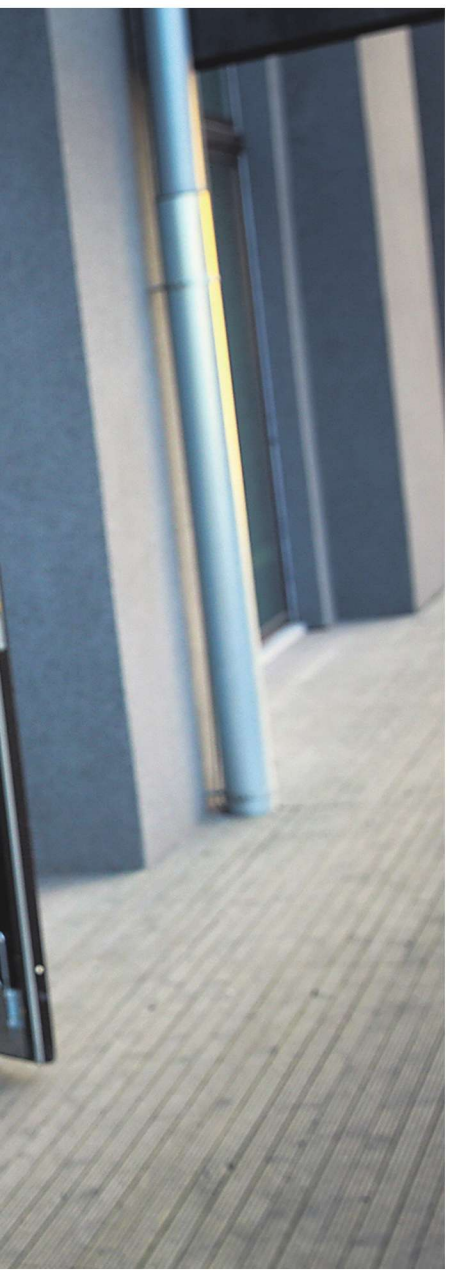

HIND

Silvano aktsia hinnasihiks pakub Swedbank 2,7 eurot

TULEMUSED

Silvano Fashion Group peatas I kvartalis käibe languse

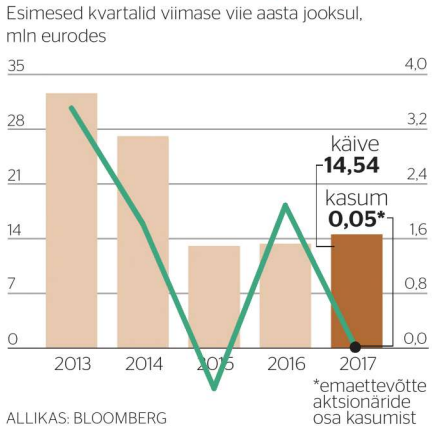

◀ **"Las Silvano tegutseb oma eesmärkidega, mina omadega," ütles Silvanost lahkunud juhatuse liige Kati Kusmin.** FOTO: ANDRAS KRALLA

maa majanduslik olukord jääb keeruliseks: jaemüügi kahanemine jätkub küll oluliselt aeglasemas tempos, aga jätkub siiski. Ning kuigi Venemaa reaalpalk kasvas märtsis kaheksandat kuud järjest, siis see osa palgast, mida inimesed vabalt kulutada saaks, Swedbanki analüütikute hinnangul veel kasvuteele pöördunud pole. Pigem vastupidi: kui 2014. aastal kulutas Venemaal leibkond toidu peale 40 protsenti sissetulekust, siis selle aasta aprillis oli see näitaja 57 protsenti, ehk riiete peale kulutatavat raha jääb idanaabri tarbijal vähemaks.

Esimese kvartali puhastulu ligi 98protsendine kukkumine pani nii Swedbanki kui ka LHV panga analüütikud Silvano prognoose tunduvalt ümber hindama. LHV langetas ärikasumi aasta prognoosi 16,5 miljonilt 14,3 miljonile ning puhaskasumi prognoosi 11,1 miljonilt 8 miljonile eurole. Swedbank ootab 8,3 miljoniga veidi suuremat puhastulu.

Hinnasiht madalamale

Sama saatus tabas ka Silvano aktsia hinnasihti. Kui Swedbank nägi varem hinda 2,9 eurol, siis nüüd langetas ta sihi 2,7 eurole. LHV, kes enne kvartalitulemuste avaldamist nägi aktsia võimaliku hinnavahemikuna 2,4–2,8 eurot, kukutas nüüd selle 2,3–2,7 eurole. Lisaks langetas Swedbank Silvano aktsia soovituse "osta" pealt "hoia" peale.

Eile päeval oli Tallinna börsil Silvano aktsia kauplemishind 2,48 eurot.

AUTOTÖÖSTUS

Ford koondab töötajaid

Fordi siseasjadega kursis olija ütles Reutersile, et autotootja plaanib lähiajal koondada 10% Põhja-Ameerika ja Aasia töötajaist.

Ettevõtte juhtkond on investorite surve all. Fordi aktsia hinna tõus on tagasihoidlik ja investoreid pahandab, et ettevõte ei näi probleemiga tegelevat. Samal ajal maksab ettevõtte juhtkond endale pärast iga kvartali lõppu suuri boonuseid.

Koondamise põhjus on Fordi soov kulusid kokku hoida ja seda teatas ettevõte ka pärast eelmise kvartali majandustulemuste avaldamist. Ford plaanib sel aastal kokku hoida 3 miljonit dollarit ning Reutersiga vestelnud allika sõnul on koondamine üks osa kärpeplaanist.

3

miljonit dollarit plaanib Ford sel aastal tänu kärbetele kokku hoida.

Praeguse seisuga koondatakse kümnendik palgalistest töötajatest, samas kui näiteks töötunnipõhise arvestusega töötajate arv ei vähene.

Allikas sõnas Reutersile, et Ford plaanib pakkuda neile töötajatele, kes koondamise tõttu ettevõttest lahkuvad, heldet kompensatsiooni.

Ford töötajate arvu vähendamist kommenteerida ei soovinud, märkides üksnes, et ametlikku teadaannet sel teemal tehtud pole.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED REKLAAM

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,55	1,80	1,80	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägilt	kuu püsijäägilt
Danske Bank	kontakteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD REKLAAM

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
Creditstar	EE3300111038	1.12.2016	1.09.2017	8,00%	kvartaalne	1 000	3 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	15 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
IuteCredit Europe A8	EE3300111194	12.05.2017	15.06.2020	14,00%	kvartaalne	100	2 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	7 000 000
IuteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000

REDGATE CAPITAL

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID REKLAAM

LHV Varahaldus 16.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,61	1,61	1,61	2,61	1,73	4,42	4,13	4,58	692 298 808
Pensionifond M, EUR	1,26	1,26	1,26	1,85	1,10	2,63	3,40	3,91	85 560 160
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,79	-0,20	-0,20	1,95	2,52	63 596 943
Pensionifond XL, EUR	1,41	1,41	1,41	3,00	2,13	5,69	4,72	5,43	118 459 458
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,28	-0,21	-0,16	1,94	2,71	20 454 936
Täiendav Pensionifond, EUR	1,65	1,65	1,65	3,21	2,84	7,32	6,27	6,50	9 256 891
LHV Pensionifond Indeks	0,69	0,69	0,69		2,89	-	-	-	5 287 042
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0,71	0,71	0,71		6,38	-	-	-	932 491
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,75	1,77	1,77	8,50	1,30	4,63	4,96	6,95	4 728 059
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,79	0,79	2,00	-0,39	-0,75	0,60	1,78	536 738
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,35	11,46	11,46		1,10	3,56	-8,20	8,30	11 856 618,84
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,40	10,50	10,50		10,89	25,34	8,61	6,55	4 193 275,58
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,64	6,71	6,71		10,89	25,34	8,61	6,55	-

Nordea Pensions Estonia 16.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,13	1,13	1,13	6,31	2,18	8,29	4,1	5,27	210 722 415,96
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,98	0,98	0,98	9,59	2,77	12,65	6	6,85	28 624 829,26
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	4,02	1,27	4,21	2,41	3,46	23 432 673,38
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,22	-0,29	-0,24	1,51	2,06	12 917 607,36
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,54	1,57	1,56	12,49	3,78	17,56	7,98	9,24	10 828 280,36
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,80	0,81	0,80	3,54	0,8	3,55	2,95	3,53	2 347 171,69

Trigon Asset Management 16.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Trigon Balti Fond C, EUR	19,53	20,22	19,82	6,47	3,89	13,40	15,12	11,52	1 464 867,20
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	31,93	33,06	32,41	11,60	16,23	33,93	9,57	13,53	108 991 976,68
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	23,69	24,53	24,05	20,71	-3,28	48,70	15,46	4,13	12 977 821,17

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

Äripäev
Tööstusuudised.ee

toimetaja Liina Laks
tel 667 0097
toimetajad@aripaev.ee

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Kas ja kuidas järgida kohalikku indeksit?

Mulle kirjutas Märt, kes tunneb huvi indeksifondide, täpsemalt Balti indeksi vastu.

"Balti turul on olemas leedukate püsti pandud indeksifond OMX Baltic Benchmark Fund, mis peaks järgima Balti suurimate firmade indeksit," märkis Märt. "Likviidsus on sel küll ülimadal, kuid kas kohalikku indeksifondi investeerimine on raha kasvatamiseks mõistlik," tundis ta huvi. Lisaks tahtis Märt teada, kas Balti turu indeksisse saab peale fondivalitseja Orioni pakutava indeksi investeerida süsteemselt ka mõne muu instrumendi abil.

Mitu võimalust

Kuna tunnen ka ise indeksifondide vastu huvi, uurisin täiendavaid võimalusi Swedbank Marketsi valdkonnajuhilt Andres Suimetsalt. Tema sõnul on fondi kaudu Balti aktsiaturgudele investeerimiseks peamiselt neli võimalust – Trigon Capitali, East Capitali ja Danske Banki Balti fondid ning lisaks Märdi mainitud Orioni Balti fond.

"Investor peab aga siinkohal oma kodutöö ise ära tegema ning fonde omavahel võrdlema, vaatama, kuidas on fondidel läinud, kui suured on tasud ja kas on usku fondijuhti," rääkis Suimets. "Orion on üritanud luua midagi indeksfondilaadset, ent kui vaadata, kuidas neil alates fondi loomisest võrreldes alusindeksiga on läinud, ei ole see instrument paraku kuigi õnnestunud."

Hajuta aktsiate vahel

Samal ajal Märdiga kirjutas mulle ka lugeja Merike, kes pakkus välja indeksete järgimist viisil, mis näeks ette börsiindeksiga analoogse portfelli soetamist. "Kas ma siis peaksin võtma iga aktsiat võrdses koguses või iga aktsiat võrdses vääringus – kumb neist oleks indeksi järgimine?" tundis Merike huvi.

Selleks, et indeksit järgida, tuleb aga osta sinna kuuluvaid aktsiaid portfelli täpselt samasuguste osakaaludega, nagu nad on indeksis. "Kui vaadata OMX Baltic Benchmarki indeksit, siis seal annavad viis suurima osakaaluga aktsiat ligi pool indeksit," märkis Suimets. "Seega Baltikumi investeerimisel ja sooviga riske hajutada on kõige lihtsam jaotada portfell vastavalt erinevate aktsiate vahel."

Suimetsa sõnul võimaldavad tehingutasud seda ka väiksemate summade puhul edukalt teha. "Kui huvi on peamiselt Tallinna börsile panustada, siis sealsest indeksist annavad kaks kolmandikku neli suurima osakaaluga aktsiat," lõpetas ekspert.

Olen optimistlik

Ka mina leian, et indeksifondid võivad pakkuda tavaaktsiatega võrreldes kõrgemat tootlust. On ju tõestatud, et aktiivselt juhitud fondid jäävad tavaliselt indeksitele alla. Samuti eristab indeksit üksikettevõtte aktsiast see, et esimene ei saa kunagi pankrotti minna. Vähemalt tõenäosus selleks on üliväike, sest selleks peaksid kõik indeksis olevad ettevõtted pankrotti minema. Seetõttu võtan ka ise lähiajal Suimetsa mainitud fondid vaatluse alla.

> **Indeksifondid võivad pakkuda tavaaktsiaga võrreldes kõrgemat tootlust.**
> investor Toomas

VÕRDLUS

OMX Baltic Benchmark Fund on turule tugevalt alla jäänud

muutus protsentides

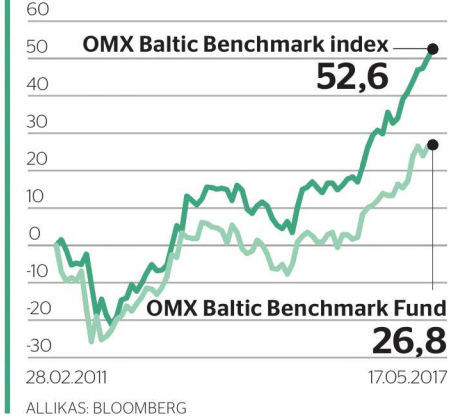

ALLIKAS: BLOOMBERG

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL

Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus

–0,05%

väärtus 281 049,34 eurot
49% aktsiad / **44%** raha / **7%** võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Lerøy Seafood	**3,88**
Ryanair	0,12
Statoil	0
Olympic EG	0
Baltic Horizon Fund	–0,15
Apranga	–0,38
Tallink	–0,43
Berkshire Hathaway B-aktsia	–0,63
Microsoft	–0,73
Apple	**–1,07**

Viimased tehingud

Müüs: 11. mail 210 Leroy Seafoodi aktsiat hinnaga 47,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 10 043,35 eurot. Teenustasu oli 15,06 eurot.
Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

1116,39 +0,12% ▲

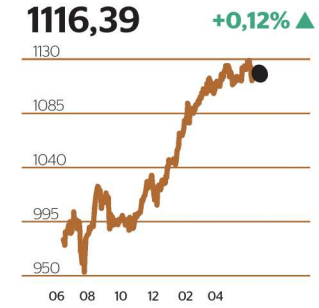

perioodi kõrgeim	1132,03
perioodi madalaim	955,95

BÖRS

SAF Tehnikalt hea tulemus

Läti tehnoloogiaettevõte SAF Tehnika teatas tugevatest tulemustest, seisab börsiteates.
Grupi kolmanda kvartali käive oli 3,77 miljonit eurot, mis on 25% rohkem kui eelmisel aastal samal ajal. Samas vähenes käive võrreldes teise kvartaliga 13% võrra. Kolmanda kvartali kasum oli 324 000 eurot.
Üheksa kuu kokkuvõttes kujunes SAF Tehnika kasumiks 1,15 miljonit eurot, mis on märkimisväärne kasv, võrreldes eelmise aasta sama aja 353 000 euroga.
Eelmises kvartalis läks eriti hästi müük Põhja- ja Ladina-Ameerika riikides, samas Euroopa ning SRÜ riikides müük vähenes. Aasia, Aafrika ning Lähis-Ida piirkonnas jäi kolmanda kvartali müük aastases võrdluses samale tasemele. Kokku müüdi kolmandas kvartalis tooteid 44 riiki.
Üheksa kuu kokkuvõttes kasvas SAF Tehnika müük 19% võrra.

PANE TÄHELE

Kulla hinna tõus jätkus. Seda viiendat päeva järjest, kerkides 0,97 protsendi võrra.

LHV langetas Silvano hinnasihti. Õiglaseks hinnavahemikuks peetakse nüüd 2,3–2,7 eurot. Enne seda langetas Silvano hinnasihti ka Swedbank.

Ford koondab kümnendiku töötajatest. Ametist vabastatakse Põhja-Ameerika ja Aasia töötajaid.

BÖRSIKAUBAD

Kütused 17.05

USD

Nafta IPE, bbl	52,08
Nafta NYMEX, bbl	48,95
Mootoribensiin, t	543,50
Diislikütus, t	466,00
Kerge kütteõli, t	456,75
Masuut (1% väävel), t	315,75
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,23

Põllumajandus 17.05

nael = 453,59 g

Kohv NYBOT, USc/nael	129,25
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	452,70
Kakao NYBOT, USD/t	2047,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	148,75
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	365,5

Värvilised metallid 16.05

USD/t

Alumiinium LME	1912,5
Vask LME	5594
Plii LME	2089
Nikkel LME	9090
Tina LME	19810
Tsink LME	2527

Väärismetallid 17.05

USD/unts, unts = 31,105 g

Kuld COMEX	1256,36
Plaatina NYMEX	944,07
Pallaadium NYMEX	783,20
Hõbe COMEX	16,98

VALUUTA

Euroopa Keskpank

Austraalia dollar	AUD	1,501
Bulgaaria leev	BGN	1,956
Hiina jüaan	CNY	7,655
Hongkongi dollar	HKD	8,657
India ruupia	INR	71,261
Jaapani jeen	JPY	124,820
Kanada dollar	CAD	1,514
Korea won	KRW	1244,790
Norra kroon	NOK	9,371
Poola zlott	PLN	4,187
Rumeenia leu	RON	4,558
Singapuri dollar	SGD	1,550
Suurbritannia nael	GBP	0,857
Šveitsi frank	CHF	1,092
Taani kroon	DKK	7,440
Tai baat	THB	38,370
Tšehhi kroon	CZK	26,435
Türgi liir	TRY	3,947
Ungari forint	HUF	309,420
USA dollar	USD	1,112

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▼
9,7573

EUR/RUB ▼
63,0276

BÖRS

Tallinn 17.05

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,410	0,71	423	16,5	4,9%	0,81	0,7%
Baltika	0,290	0,00	-	61,9	4,1%	2,55	0,0%
Ekspress Grupp	1,340	0,00	-	9,1	9,1%	0,83	4,5%
Harju Elekter	4,240	-1,40	18 184	2,7	48,3%	1,28	4,2%
LHV Group	9,600	0,00	8 947	12,6	21,0%	2,65	1,6%
Merko Ehitus	9,570	1,27	11 211	27,8	5,0%	1,39	4,3%
Nordecon	1,340	0,00	7 032	14,2	8,9%	1,27	6,7%
Olympic EG	1,700	0,00	219 436	8,9	26,6%	2,37	5,9%
PRFoods	0,374	1,08	1 533	33,0	1,9%	0,64	0,0%
Pro Kapital Grupp	1,900	0,00	-	-	-2,7%	1,24	0,0%
Silvano FG	2,480	-2,36	65 804	9,6	24,2%	2,32	4,0%
Skano Group	0,560	-13,85	3 872	119,6	-23,0%	0,56	0,0%
Tallink Grupp	0,931	-0,43	35 523	14,2	5,4%	0,77	3,2%
Tallinna Vesi	13,300	0,00	40 735	13,9	20,1%	2,81	4,1%
Tln Kaubamaja	9,120	1,90	104 578	14,4	15,4%	2,23	6,9%
Trigon PD	0,646	0,00	-	138,0	-2,1%	1,21	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,298	-0,15	16 996	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Riia 17.05

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	6,06	0,33	15,9	0,5	-
Latvijas Gaze	9,29	0,00	11,4	0,6	-
Olainfarm	9,96	-1,39	14,0	1,5	-
SAF Tehnika	4,79	2,57	15,0	1,3	-

Helsingi 17.05

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	5,61	-0,36	19,3	4,1	2,9
Citycon	2,25	-0,53	15,0	0,9	6,4
Elisa Comm.	33,99	-0,03	20,6	5,2	4,4
Finnair	5,25	-1,69	-	0,8	-
Fortum	13,80	-0,72	24,2	0,9	-
HKScan	3,23	-0,92	-	0,5	5,0
Kesko	44,73	-0,91	49,7	2,1	4,5
Neste Oil	37,81	0,53	-	2,4	3,4
Nokia	5,59	-1,50	-	1,6	-
Olvi	30,41	1,88	18,0	3,0	2,5
PKC Group	23,55	-0,17	36,7	3,6	-
Stockmann	6,77	-2,17	-	0,5	-
Stora Enso	11,50	-0,69	-	1,5	-
UPM Kymmene	24,55	-1,05	-	1,6	3,9
YIT	7,17	-2,45	-	1,6	3,1

Vilnius 17.05

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,61	-0,38	-	2,6	6,1
City Service	-	-	-	-	-
Invalda	4,550	0,00	-	1,1	-
Linas Agro	0,650	-0,76	15,9	0,6	-
Panevezio Statybos	1,010	-0,98	-	1,6	-
Siauliu Bankas	0,474	-2,27	2,1	1,2	-
Snaige	0,310	0,00	-	0,6	-

Kaubamaja ▲
1,90%

Skano Group ▼
-13,85%

LOE VEEBIST
Värsked börsiuudised: **www.aripaev.ee/bors**
Turuülevaade: **investor.aripaev.ee**

reklaamitoimetaja Marina Altmaa
tel 667 0161
marina.altmaa@aripaev.ee

e-autoline

USALDUSVÄÄRNE PARTNER AASTAST 1998 • ÜLE 100 SÕIDUKI KOHAPEAL

Volkswagen Sharan Comfortline 2.0TDi 7 kohta

Hind: **18 600 €**
Esmane registreerimine: **2013. a**
Spidomeetri näit: **92 500 km**
Värv: **hall (tume)**

Mitsubishi Pajero Instyle DI-D

Hind: **13 900 €**
Esmane registreerimine: **2011. a**
Spidomeetri näit: **281 104 km**
Värv: **hõbedane**

Kia Sportage VGT EX AWD

Hind: **14 690 €**
Esmane registreerimine: **2012. a**
Spidomeetri näit: **110 804 km**
Värv: **pruun**

Dacia Dokker Laureate dCi

Hind: **5950 €**
Esmane registreerimine: **2013. a**
Spidomeetri näit: **233 500 km**
Värv: **hall**

Ford S-Max Titanium

Hind: **16 500 €**
Esmane registreerimine: **2008. a**
Spidomeetri näit: **201 485 km**
Värv: **punane**

Lexus SC430

Hind: **12 900 €**
Esmane registreerimine: **2004. a**
Spidomeetri näit: **81 300 km**
Värv: **pruun (hele)**

Honda CR-V Executive

Hind: **21 500 €**
Esmane registreerimine: **2014. a**
Spidomeetri näit: **131 136 km**
Värv: **valge**

Audi A6 Allroad Quattro

Hind: **8900 €**
Esmane registreerimine: **2007. a**
Spidomeetri näit: **199 417 km**
Värv: **hall (kondor)**

Land Rover Range Rover Supercharged

Hind: **28 800 €**
Esmane registreerimine: **2010. a**
Spidomeetri näit: **134 500 km**
Värv: **must**

Audi Q7 S-Line

Hind: **18 500 €**
Esmane registreerimine: **2008. a**
Spidomeetri näit: **274 000 km**
Värv: **sinine (Mugello Exclusive)**

Mercedes-Benz Viano 4-Matic CDI

Hind: **23 500 €**
Esmane registreerimine: **2012. a**
Spidomeetri näit: **82 969 km**
Värv: **hall (hele)**

Mini Clubman Cooper

Hind: **9400 €**
Esmane registreerimine: **2009. a**
Spidomeetri näit: **143 910 km**
Värv: **pruun**

AUTODE VÄLJAOSTU JA VAHETUSE VÕIMALUS. KÜSI PAKKUMIST!

e-autoline.com

Mäepealse 21a, 12618 Tallinn. Tel 672 6726

TUNNUSTATUD AUTOMÜÜJA

Äripäev
Neljapäev, 18. mai 2017
nr 95 (5693) 3 eurot
ISSN 1406-2585

Suure mängu ilu

www.cadillac.ee

VIKING MOTORS

Cadillaci ikooniline kroonijuveel Escalade
KOGU VALIK SALONGIS – KOHE SAADAVAL
Alates 89 900 €

Piduritega haagise mass 3000 kg

Cadillac